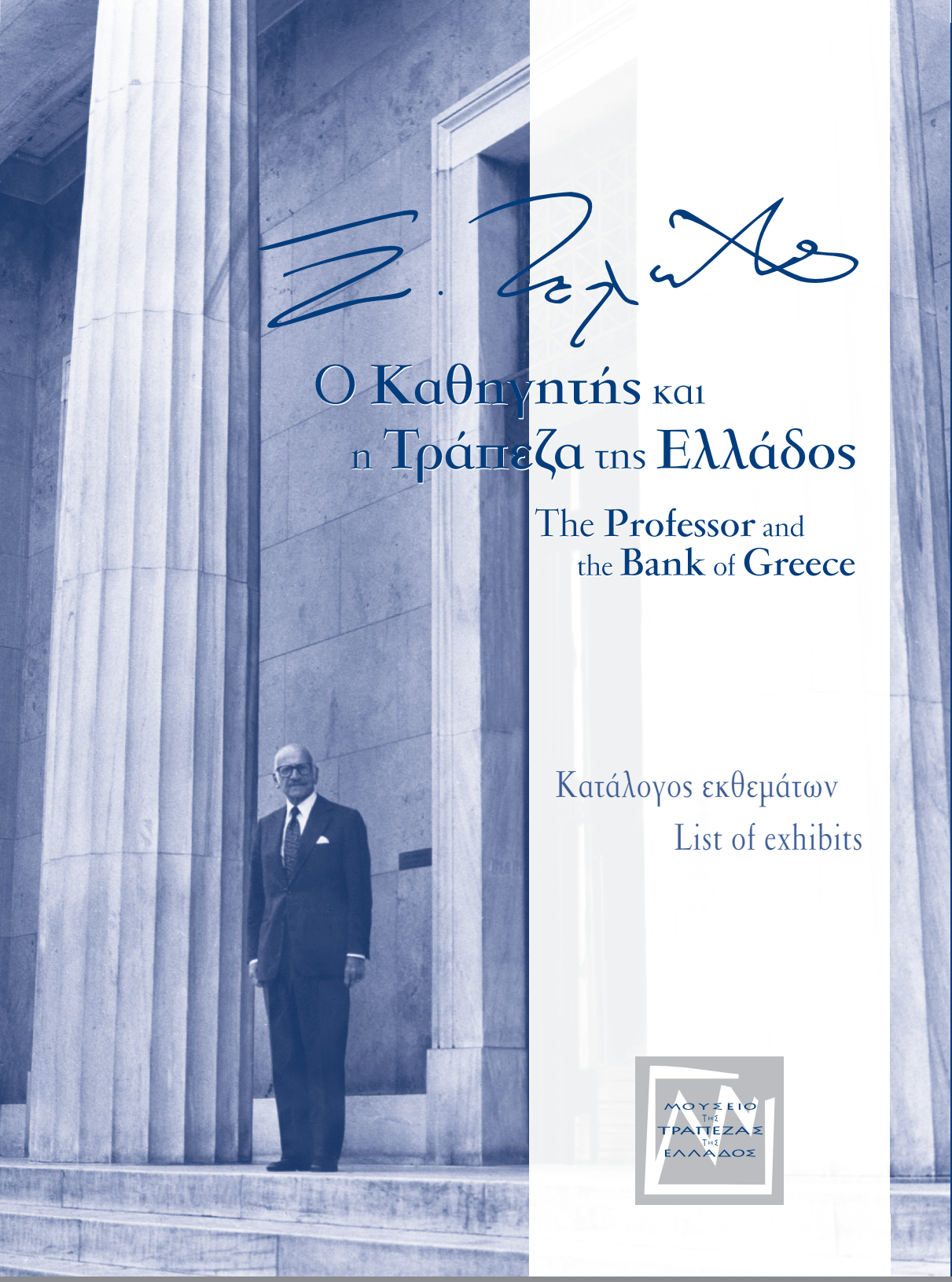

Ο Καθηγητής και η Τράπεζα της Ελλάδος

The Professor and the Bank of Greece

Κατάλογος εκθεμάτων

List of exhibits

ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Συντομογραφίες/Abbreviations
ΤτΕ/BoG: Τράπεζα της Ελλάδος/Bank of Greece
ΙΑΤΕ/HABoG: Ιστορικό Αρχείο Τράπεζας της Ελλάδος/Historical Archive Bank of Greece
χ.χ.: χωρίς χρονολόγηση

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Κέντρο Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης
Ελ. Βενιζέλου 21, 10250 Αθήνα
Τηλ. 210 320 3562

BANK OF GREECE
Centre for Culture, Research and Documentation
21 E. Venizelos Avenue,
GR 10250 Athens
Tel. 210 320 3562

ISBN: 978-960-7032-67-6 (print)
ISBN: 978-618-5536-26-8 (online)
https://doi.org/10.52903/ccrd.c1.2014

Τυπώθηκε τον Δεκέμβριο του 2014
Printed in December 2014

© 2014 – ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ/BANK OF GREECE

Ο Καθηγητής και η Τράπεζα της Ελλάδος

The Professor and the Bank of Greece

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Επιστημονική επιμέλεια κειμένων: καθηγητής Μιχάλης Μ. Ψαλιδόπουλος
Γενικός συντονισμός: Νίκος Δουγέκος
Μουσειολογικός σχεδιασμός: Μαρία Καρβουνοπούλου
Έρευνα, τεκμηρίωση και επιλογή αρχειακού υλικού: Βασιλική Ασκητή, Κυριακή Γιάνναρη
Γλωσσική επιμέλεια κειμένων: Χριστίνα Λιναρδάκη
Επιμέλεια μετάφρασης: Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών/Τμήμα Εκδόσεων και Μεταφράσεων
Γραφιστικός σχεδιασμός: Νίκος Δουγέκος
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση, εκτύπωση και βιβλιοδεσία: Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τράπεζας της Ελλάδος/Τμήμα Εκτύπωσης Ειδικών Προϊόντων

Ευχαριστούμε για την ευγενική παραχώρηση υλικού την Ακαδημία Αθηνών, την Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank), το Ίδρυμα Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής, τη ΝΕΡΙΤ, την Ηρώ και τον Γιώργο Σγουράκη για την εκπομπή «Μονόγραμμα», καθώς και τον Οίκο Ζολώτα. Επίσης, ευχαριστούμε τις κυρίες Φρόσω Στεφανίτση και Άσπα Κόκκορη για την πολύτιμη βοήθειά τους.

Το φωτογραφικό και αρχειακό υλικό προέρχεται από το προσωπικό αρχείο του Ξενοφώντος Ζολώτα, δωρεά του ιδίου στο Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας της Ελλάδος. Για λόγους δεοντολογίας, αναφέρουμε τα πρακτορεία που έχουν επισημανθεί στο εν λόγω φωτογραφικό υλικό: Φωτοειδησεογραφικό Πρακτορείο AGFA Αφοί Αναγνωστόπουλοι, Β. Καραμανώλης Στούντιο Φωτογραφίσεων, Αφοί Μεγαλοκονόμου, Πρακτορείο Ηνωμένων Φωτορεπόρτερ, Πρακτορείο Φωτογραφικών Επικαίρων «Ένωσις», Φωτορεπορτάζ Κουρμπέτη, Φωτορεπορτάζ Ελληνικού και Ξένου Τύπου Λεων. Μπούτσικος, Φωτορεπορτάζ Αθηναϊκού Τύπου Ρεντζής.

Academic oversight: Prof. Michalis Psalidopoulos
General coordination: Nikos Dougekos
Exhibition design: Maria Karvounopoulou
Research, documentation and selection of material: Vassiliki Askiti, Kyriaki Giannari
Editing and proofreading: Christina Linardaki
English translations: Bank of Greece Publications and Translation Section
Graphic design: Nikos Dougekos
Typesetting and production: Bank of Greece Printing Works – Commercial and Value Document Printing Section

We wish to thank the Academy of Athens, the World Bank and the Konstantinos G. Karamanlis Foundation for their generous loan of material, the Greek public broadcaster NERIT, Iro and Giorgos Sgourakis for permission to screen a documentary on Xenophon Zolotas from the television programme "Monogramma", as well as Zolotas House of Jewelry. We also thank Ms. Frosso Stefanitsi and Ms. Aspa Kokkori for their invaluable help.

All photographs and documents are from the personal archive of Xenophon Zolotas, donated by Zolotas himself to the Bank of Greece Historical Archive. Photo credits are given, where known, to the following photo agencies: Anagnostopoulos Brothers, V. Karamanolis, Megalokonomou Brothers, United Photoreporters Agency, "Enosis" Photo News Agency, Kourbetis, L. Boutsikos, Rentzis Athens Press Photo Agency.

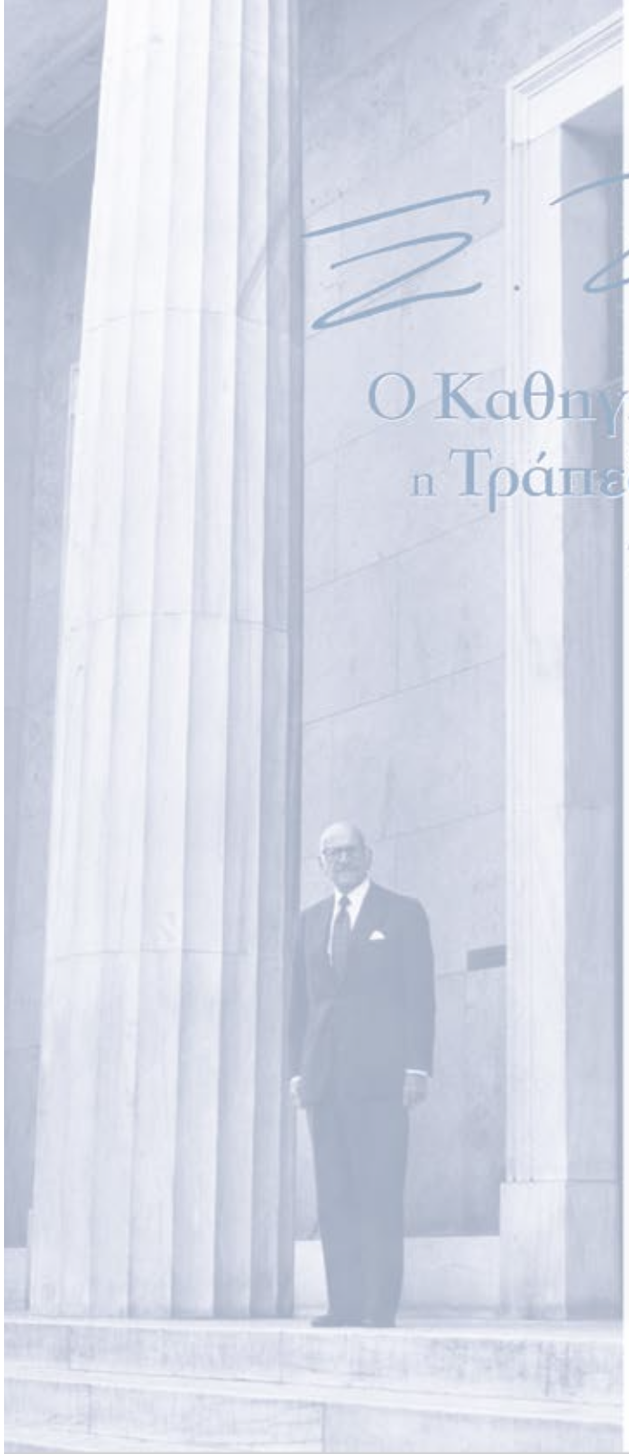

Ο Καθηγητής και η Τράπεζα της Ελλάδος

The Professor and the Bank of Greece

Κατάλογος εκθεμάτων

List of exhibits

ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος με την έκθεση «Ξενοφών Ζολώτας: Ο Καθηγητής και η Τράπεζα της Ελλάδος» τιμά έναν από τους πλέον επιφανείς Έλληνες του 20ού αιώνα.

Τεκμήρια και προσωπικά αντικείμενα, από το αρχείο της Τράπεζας της Ελλάδος, αναδεικνύουν την πολυσχιδή προσωπικότητα του Ξενοφώντος Ζολώτα, καθώς και την καθοριστική συμβολή του στη μεταπολεμική οικονομική ανάπτυξη της χώρας και στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της.

Στόχος της έκθεσης είναι να παρουσιαστεί η προσφορά του Ζολώτα στην οικονομική σκέψη και την ανάπτυξη της νεότερης Ελλάδας, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της θητείας του ως Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ο Ξενοφών Ζολώτας διέπρεψε τόσο στον ακαδημαϊκό τομέα όσο και στον τομέα της χάραξης και άσκησης της νομισματικής πολιτικής. Ως πανεπιστημιακός καθηγητής και Ακαδημαϊκός ανέπτυξε πλούσια συγγραφική δράση και εξέφρασε πρωτοποριακές ιδέες για την εποχή του. Αυτό που προείχε για τον ίδιο ήταν ο δημιουργικός συνδυασμός της θεωρίας με την πράξη για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας του ελληνικού λαού. Ως Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος επεδίωξε νομισματική σταθερότητα ενώ παράλληλα προώθησε μια σειρά εκσυγχρονιστικών μέτρων για το προσωπικό και έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην κοινωνική διάσταση του ιδρύματος. Ευρύνους και διορατικός, υποστήριξε θερμά την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας και συνέβαλε στον εξευρωπαϊσμό της ελληνικής οικονομίας. Χάρη στο σεβασμό και τη διεθνή αναγνώριση που απολάμβανε, είχε την ευκαιρία να προωθήσει τις ιδέες και το όραμά του σε διεθνείς οργανισμούς και φορείς χάραξης οικονομικής και νομισματικής πολιτικής. Ως δημόσιος άνδρας, κλήθηκε να προσφέρει τις υπηρεσίες του σε κρίσιμες περιόδους για τη χώρα και ανέλαβε κυβερνητικά αξιώματα, διαπνεόμενος από υψηλό αίσθημα ευθύνης και επιδεικνύοντας αγωνιστικότητα και μετριοπάθεια.

Η παρούσα έκθεση συμπληρώνει τις γνώσεις μας για τον Ξενοφώντα Ζολώτα και αναδεικνύει την ποιότητα του χαρακτήρα του μέσα από τους ποικίλους ρόλους που κλήθηκε να υπηρετήσει.

Γιάννης Στουρνάρας
Διοικητής

FOREWORD

The Bank of Greece exhibition "Xenophon Zolotas: the Professor and the Bank of Greece" pays homage to one of the most eminent Greeks of the 20th century.

Historical documents and personal items from the archive of the Bank of Greece shed light on the multi-faceted personality of Xenophon Zolotas, as well as on his crucial contribution to the country's post-war economic growth and European orientation.

The exhibition aims to highlight Zolotas' influence on economic thought and the overall development of modern Greece, particularly during his long years as Governor of the Bank of Greece.

Xenophon Zolotas left his mark both as a scholar and as a monetary policy maker. As a prolific university professor and Academician, he advanced ideas that were well ahead of his time. His utmost priority was a creative combination of theory and practice that would improve the economic and social wellbeing of the Greek people. As Governor of the Bank of Greece, he strove to ensure monetary stability and introduced reforms to modernise the Bank and upgrade the status of its personnel, while also emphasising the institution's social mission. Broad-minded and acutely perceptive, he fervently supported the country's European path and contributed to the "Europeanisation" of the Greek economy. The respect and worldwide recognition that he enjoyed gave him the opportunity to promote his ideas and vision in international economic or monetary policy fora. As a statesman, he was more than once invited to offer his services at critical moments for the country, and was appointed to key government positions, always driven by a strong sense of responsibility and showing perseverance coupled with moderation.

This exhibition deepens our insight into the life and actions of Xenophon Zolotas, and highlights the rare qualities he demonstrated in the multiple roles he was called on to play.

Yannis Stournaras
Governor

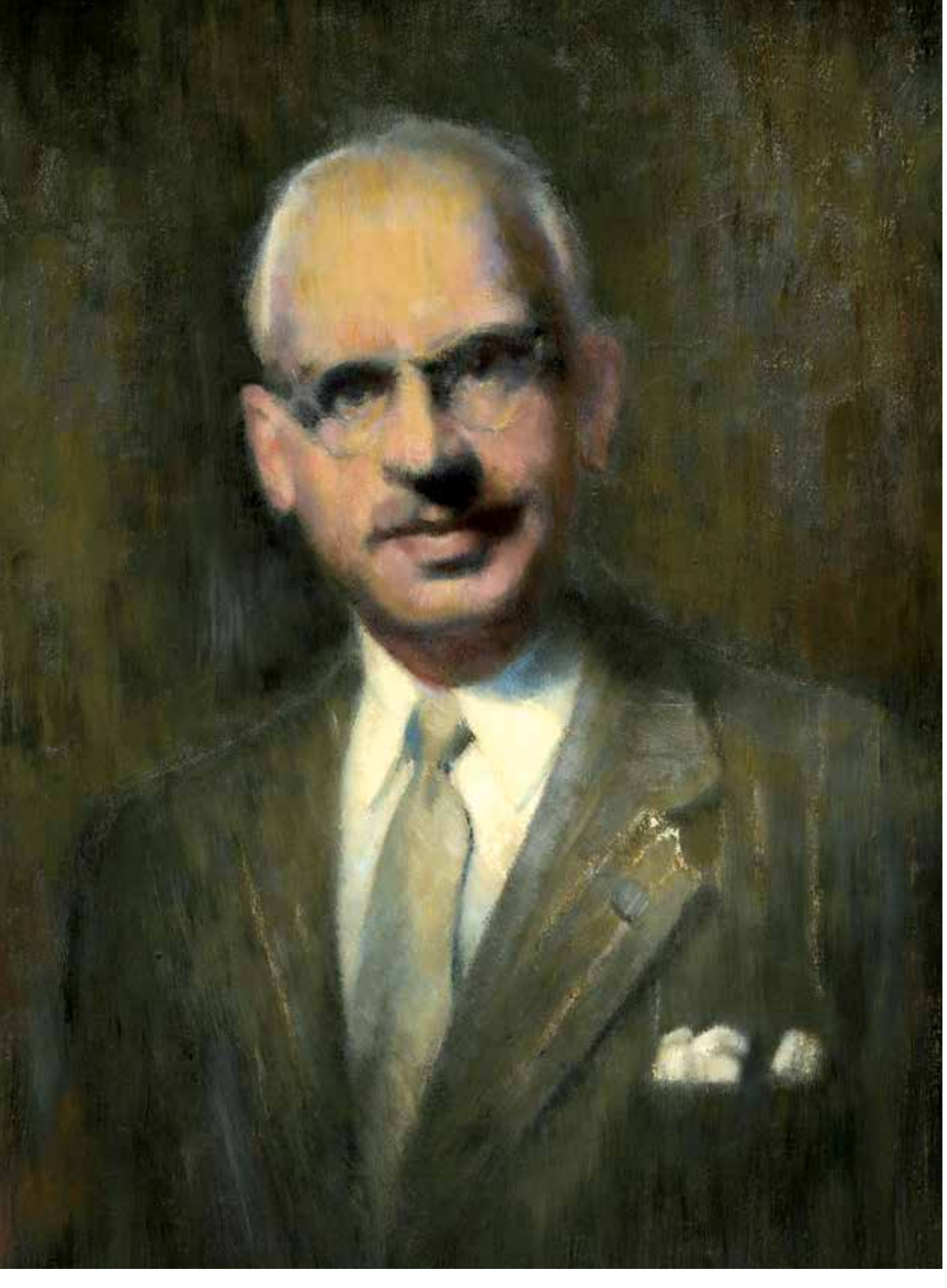

Ο Διοικητής Ξενοφών Ζολώτας, έργο του Δημήτρη Γιαννουκάκη, 1984. Ελαιογραφία σε χαρντ-μπορντ 82,5 x 61,5 εκ.

Governor Xenophon Zolotas, portrait by Dimitris Yannoukakis, 1984. Oil on hardboard 82.5 x 61.5 cm.

ΤτΕ-Συλλογή Έργων Τέχνης/BoG-Art Collection: 849

Εισαγωγή

Στη διάρκεια του 20ού αιώνα, η Ελλάδα από μια λιγότερο ανεπτυγμένη χώρα εξελίχθηκε σε χώρα της ευρωζώνης. Η μακρά παρουσία του Ξενοφώντος Ζολώτα στον δημόσιο βίο της συνέπεσε με εξελίξεις και μεταβολές δύσκολες, κάποτε τραγικές, που πάντοτε όμως εμπεριείχαν την προσδοκία ενός καλύτερου αύριο. Η προσωπικότητά του ήταν πολύπλευρη: διετέλεσε καθηγητής Πανεπιστημίου (1928-1968), Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος (1955-1967 και 1974-1981), μέλος της Ακαδημίας Αθηνών (1952-2004), Υπουργός υπηρεσιακών κυβερνήσεων (1952, 1974) και Πρωθυπουργός (1989-1990). Ωστόσο, ο τίτλος με τον οποίο προτιμούσε να τον προσφωνούν ήταν εκείνος του Καθηγητή.

Η έκθεση, που πραγματοποιείται με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 110 ετών από τη γέννησή του και δέκα από τον θάνατό του, ερευνά πτυχές της παρουσίας και συμβολής του στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας, από την οπτική της θητείας του στη Διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Introduction

In the course of the 20th century, a less developed country like Greece was to become a full member of the euro area. The active presence of Xenophon Zolotas in the public arena spanning several decades coincided with developments and changes which, albeit challenging and sometimes tragic, always carried the expectation of a better future. Zolotas was a multi-faceted personality: University professor (1928-1968), Governor of the Bank of Greece (1955-1967 and 1974-1981), member of the Academy of Athens (1952-2004), Minister in interim governments (1952, 1974) and Prime Minister (1989-1990). However, he always preferred to be addressed as Professor.

Commemorating 110 years from the birth of Xenophon Zolotas and ten years from his death, the exhibition examines aspects of his involvement in Greece's economic development, focusing on his role as a central banker.

Ο Ξενοφών Ζολώτας με τη μητέρα του Κωνσταντίνα, χ.χ.
Xenophon Zolotas with his mother Konstantina (undated)
IATE/HABoG: K6ΦAK2Φ51

Βιογραφικά στοιχεία

Ο Ξενοφών Ζολώτας γεννήθηκε στην Αθήνα το 1904. Ο πατέρας του, Ευθύμιος Ζολώτας, ήταν γνωστός έμπορος-χρυσοχόος των Αθηνών και η μητέρα του Κωνσταντίνα, το γένος Ζαφειρίου, ήταν γνωστή για το φιλανθρωπικό της έργο. Ο Ξ. Ζολώτας φοίτησε στη μέση εκπαίδευση και το 1920 εγγράφηκε στο πρώτο έτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, όπου παρακολούθησε μαθήματα επί δύο χρόνια. Τον Σεπτέμβριο του 1922 μετέβη στη Λειψία, όπου παρακολούθησε επί τρία εξάμηνα μαθήματα στην Ανωτάτη Σχολή Εμπορικών Σπουδών. Τον Μάιο του 1924 πήρε με άριστα το πτυχίο των Εμπορικών Σπουδών, καθώς προσμετρήθηκαν στις σπουδές του τα φοιτητικά εξάμηνα στην Ελλάδα, και το 1926 αναγορεύθηκε διδάκτωρ οικονομικών επιστημών από το Πανεπιστήμιο της Λειψίας, πάλι με άριστα. Στη συνέχεια, μετέβη στο Παρίσι, όπου παρακολούθησε διαλέξεις και μελέτησε τη γαλλική βιβλιογραφία.

Life and career

Xenophon Zolotas was born in Athens in 1904. His father, Efthymios Zolotas, was a well-known Athenian goldsmith and businessman. His mother, Konstantina, née Zafiriou, was a distinguished philanthropist. After completing his secondary education, young Zolotas enrolled, in 1920, in the first year of Law School at the University of Athens, which he attended for two years. In September 1922 he went to Leipzig to study at the School of Commercial Studies. In May 1924 he graduated with honours, having received credit for his two prior years at the Law School of Athens. In 1926 he obtained a Doctorate Degree in economics from the University of Leipzig, again with honours. He then went to Paris where he attended lectures and studied the French bibliography.

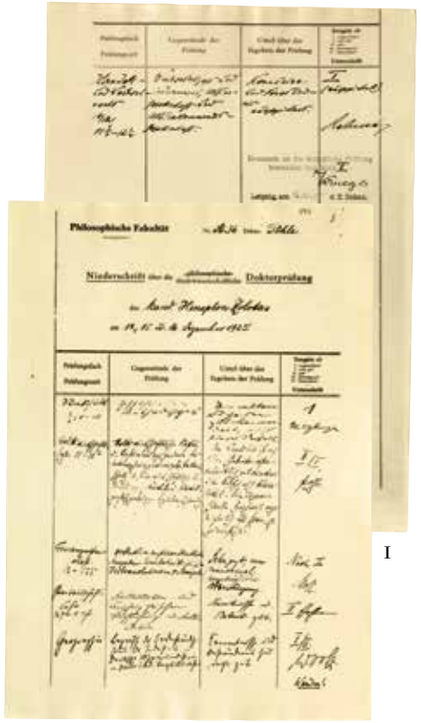

I

I. Παρατηρήσεις της επιτροπής καθηγητών του Πανεπιστημίου της Λειψίας κατά τη δοκιμασία του Ξενοφώντος Ζολώτα ως υποψήφιου διδάκτορα, 16.10.1925. Στο πάνω δεξιά μέρος της πρώτης σελίδας φαίνεται το όνομα του κοσμήτορα, Pohle.

I. Remarks of the academic jury of the University of Leipzig evaluating Xenophon Zolotas' doctorate thesis, 16 Oct. 1925. Visible at the top right of the first page is the name of the Dean of the university, Pohle.

IATE/HABoG: A2S6Y2F106T7

II. Ιδιόχειρο βιογραφικό σημείωμα του Ξενοφώντος Ζολώτα, 11.2.1924

II. Handwritten résumé of Xenophon Zolotas, 11 Feb. 1924

IATE/HABoG: A2S6Y2F106T5

III. Αίτηση εγγραφής του Ξενοφώντος Ζολώτα στο Πανεπιστήμιο της Λειψίας, 11.2.1924

III. Xenophon Zolotas' application for enrolment to the University of Leipzig, 11 Feb. 1924

IATE/HABoG: A2S6Y2F106T4

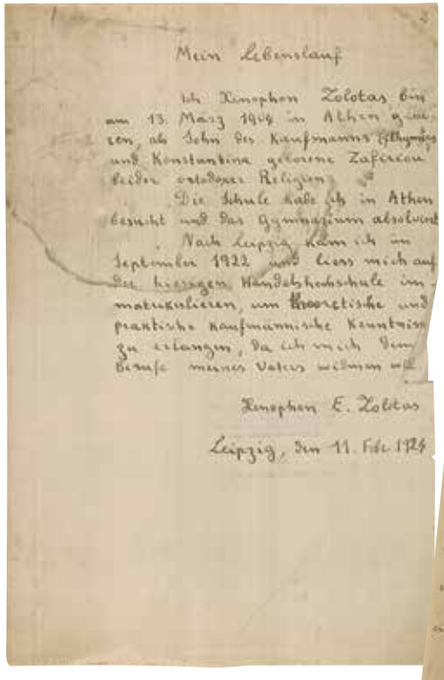

II

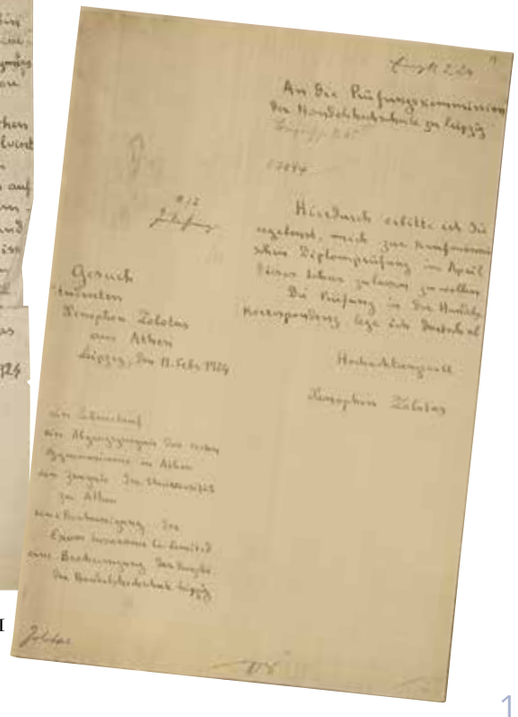

III

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα διακρίθηκε για την έντονη συγγραφική του δραστηριότητα και το 1927 αναγορεύθηκε Υφηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, έπειτα από εισήγηση του Κυριάκου Βαρβαρέσου. Το 1928 εξελέγη Τακτικός Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το 1930 Έκτακτος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (Τακτικός Καθηγητής έγινε το 1933). Από το 1932 εξέδιδε, μαζί με τον τότε Υφηγητή Άγγελο Αγγελόπουλο, το επιστημονικό περιοδικό *Επιθεώρησις Κοινωνικής και Δημοσίας Οικονομικής*. Το περιοδικό εκδιδόταν μέχρι το 1943 και το 1946 κυκλοφόρησε εκ νέου ως *Επιθεώρησις Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών*. Φιλοξένησε στις σελίδες του όλους σχεδόν τους σύγχρονους Έλληνες οικονομολόγους και πάνω από 1.500 άρθρα, εκπροσωπώντας τις σύγχρονες σχολές και διαμορφώνοντας τάσεις στον χώρο των οικονομικών.

Κατά την περίοδο αυτή και μέχρι την Κατοχή, ο Ξενοφών Ζολώτας αφιερώθηκε στη διδακτική και ερευνητική του δραστηριότητα. Για τον λόγο αυτό, αρνήθηκε τη θέση του Γενικού Γραμματέα του Ανωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου που του είχε προτείνει το 1930 ο Ελευθέριος Βενιζέλος, η οποία θα αποτελούσε πρόκριμα για τη συμμετοχή του στην κεντρική πολιτική σκηνή – αν και συμμετείχε στο Συμβούλιο ως απλό μέλος. Δημοσίευσε διψήφιο αριθμό μονογραφιών και αναρίθμητα άρθρα σε ελληνικά και ξένα περιοδικά. Παράλληλα, συμμετείχε σε επιτροπές κρίσεων διδακτορικών διατριβών και υφηγεσιών.

Upon his return to Greece, he produced a prolific body of work and in 1927 received his habilitation at the University of Athens, on the recommendation of Kyriakos Varvaressos. In 1928 he was elected Full Professor at the University of Thessaloniki and in 1930 Associate Professor at the University of Athens (he became Full Professor in 1933). In 1932, he launched, together with the then Lecturer Angelos Angelopoulos, the journal *Epitheorisis Koinonikis kai Dimosias Oikonomikis* (Review of Social and Public Economics). The journal ran until 1943 and, after a three-year interval, was released anew as *Epitheorisis Oikonomikon kai Politikon Epistimon* (Review of Economic and Political Sciences). During its lifetime, the journal featured more than 1,500 articles, giving voice to virtually all Greek economists across the entire spectrum of contemporary schools of economic thought and setting trends in the field of economics.

During those years and up until the Axis Occupation, Zolotas devoted himself to academic teaching and writing. This is why he declined the position of Secretary General of the Supreme Economic Council offered him by Prime Minister Eleftherios Venizelos, a position that would have placed him on the political map much earlier – although he did participate in the Council as a member. He published many monographs and numerous articles in Greek and international journals, while serving as a member of doctorate and fellowship juries.

Στη διάρκεια της Κατοχής έγινε μέλος της Εταιρείας Σοσιαλιστικών Μελετών, με αποτέλεσμα τη γνωριμία του εκεί με τους Γεώργιο Παπανδρέου και Κωνσταντίνο Καραμανλή. Η φιλία του με τον πρώτο τον οδήγησε στην πρώτη του άμεση ανάμειξη στην οικονομική πολιτική του τόπου, με την ανάληψη της συνδιοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος για τρεις μήνες (από τις 10.10.1944 έως τις 8.1.1945). Το 1952 αναγορεύθηκε τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

Το 1955 έγινε Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, αξίωμα που διατήρησε έως το 1981 με εξαίρεση τα έτη της δικτατορίας (1967-1974). Το 1958 παντρεύτηκε τη Λόλα (Καλλιρρόη), το γένος Ρίτσου, με την οποία έζησε ευτυχισμένα έως τον θάνατό του. Το 1968 αποχώρησε από το πανεπιστήμιο λόγω ορίου ηλικίας, έχοντας καθοδηγήσει γενιές ολόκληρες Ελλήνων φοιτητών στα πρώτα τους βήματα. Ήδη αναγνωριζόταν διεθνώς ως κορυφαίος ειδικός στη νομισματική θεωρία και πολιτική και είχε συσσωρεύσει πληθώρα διεθνών διακρίσεων.

Συμμετείχε από το 1948 στις ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, στις οποίες υπέβαλε και προώθησε μεταρρυθμίσεις που εξασφάλιζαν τα συμφέροντα μικρών οικονομιών στο διεθνές οικονομικό σύστημα. Έχουν μείνει ιστορικές οι ομιλίες του στα αγγλικά με λέξεις που έχουν ελληνική ρίζα, τις οποίες εκφώνησε με σκοπό όχι να εντυπωσιάσει, αλλά να προβάλει τη συμβολή της ελληνικής γλώσσας και της κλασικής Ελλάδας στον ευρωπαϊκό πολιτισμό.

Η αναγνώρισή του σε διεθνές επίπεδο πιστοποιήθηκε και με τη συμμετοχή του στην επιτροπή των «Τεσσάρων Σοφών», η οποία επεξεργάστηκε τον μετασχηματισμό του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας (ΟΕΟΣ) σε Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως (ΟΟΣΑ) την περίοδο 1958-1960, καθώς και στην Επιτροπή για τη Νομισματική Ένωση της Ευρώπης το 1986.

Μετά το 1981 ο Ξενοφών Ζολώτας συνέχισε να αναλύει την ελληνική και τη διεθνή οικονομία και οι επιλεκτικές παρεμβάσεις του στη δημόσια συζήτηση προκαλούσαν πάντα αίσθηση και διάλογο. Και σ' αυτήν την περίοδο, όπως και στην προηγούμενη, η συγγραφική του δραστηριότητα εξακολούθησε να είναι σημαντική.

Στις 23 Νοεμβρίου 1989 ανέλαβε, με την καθολική συναίνεση των τότε πολιτικών αρχηγών, την πρωθυπουργία της οικουμενικής κυβέρνησης, η οποία χαλιναγώγησε την κατιούσα πορεία της ελληνικής οικονομίας. Επρόκειτο για την τρίτη ανάληψη κυβερνητικής θέσης από τον ίδιο, μετά από εκείνες του Υπουργείου Συντονισμού στην υπηρεσιακή κυβέρνηση Ιωάννη Κιουσόπουλου το 1952 (από τις 11.10.1952 έως τις 18.11.1952) και στην πρώτη μεταδικτατορική κυβέρνηση Καραμανλή (Ιούλιος-Νοέμβριος 1974).

Ο Ξενοφών Ζολώτας απεβίωσε, πλήρης ημερών, το 2004.

During the Occupation, he joined the Society of Socialist Studies, where he became acquainted with Georgios Papandreou and Konstantinos Karamanlis. His friendship with the former led to his first direct involvement in Greek economic policy-making, through his three-month service as Co-governor of the Bank of Greece from 10 October 1944 to 8 January 1945. In 1952 he was elected member of the Academy of Athens.

In 1955 he was appointed Governor of the Bank of Greece, a position he held until 1981, with the exception of the period of the dictatorship (1967-1974). In 1958 he married Lola (Kallirhoe) Ritsou, his lifelong companion. He retired from the University in 1968, having taught and mentored entire generations of young Greek economists. By that time, he had already earned himself worldwide recognition as a leading authority in monetary theory and policy and had received several international distinctions.

From 1948, in his capacity as envoy of the Greek government to the IMF, he attended all of the Fund's General Meetings, proposing and promoting reforms to safeguard the interests of small economies in the global economic system. He made history with his speeches in English, almost exclusively using words of Greek origin, in an intention not to impress, but rather to highlight the contribution of the Greek language and classical Greece to the European culture.

Ultimate proof of his global repute came with his appointment as one of the "Four Wise Men" or "Group of Four", entrusted with remodelling the Organisation for European Economic Co-operation (OEEC) into the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) in 1958-1960. He was also a member of the Committee for the Monetary Union of Europe set up in 1986.

From 1981 onwards, Xenophon Zolotas remained an acute observer of the Greek and the global economy. His occasional interventions in Greek public discourse always created a stir. Even during this latter part of his life, he continued to write and publish extensively.

On 23 November 1989, Zolotas was a consensus choice for Prime Minister of the national unity government, which succeeded in halting the downward path of the Greek economy. This was the third time he took up a government position, having served previously as Minister of Coordination in the interim government under Ioannis Kiousopoulos (from 11 October 1952 to 18 November 1952) and in the first post-dictatorship government under Konstantinos Karamanlis (July-November 1974).

Xenophon Zolotas passed away in 2004.

Ο Ξενοφών Ζολώτας εκφωνεί την εισιτήρια ομιλία του στην Ακαδημία Αθηνών, 13.12.1952

Xenophon Zolotas delivering his inaugural lecture at the Academy of Athens, 13 Dec. 1952

IATE/HABoG: K9NT1Φ64

Ο συγγραφέας, καθηγητής και ακαδημαϊκός Ζολώτας

Ο Ξενοφών Ζολώτας εμφανίστηκε στο επιστημονικό στερέωμα της Ελλάδας το 1926. Με τη διδακτορική του διατριβή, *Η Ελλάς εις το στάδιον της εκβιομηχανίσεως*, την οποία εισηγήθηκε ο καθηγητής Ludwig Pohle,[1] στενός συνεργάτης του Σουηδού οικονομολόγου Gustav Cassel,[2] ανέλυσε το ζήτημα της ανάπτυξης των καθυστερημένων οικονομικά χωρών, μελετώντας την περίπτωση της Ελλάδας.

Γενικά, η περίοδος 1926-1955 ήταν η πλέον παραγωγική του Ξ. Ζολώτα από πλευράς επιστημονικού έργου. Σε άρθρα και μελέτες που δημοσίευσε μέχρι το 1944, ο Ζολώτας διαφοροποιήθηκε από τις τότε κυρίαρχες απόψεις στην Ελλάδα για την οικονομική πολιτική, δίδοντας πάντοτε έμφαση στη σημασία των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών παρά στην κρατική πρωτοβουλία, αντίθετα δηλαδή με τους περισσότερους Έλληνες οικονομολόγους της εποχής.

Μόλις κατέλαβε την έδρα της Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το 1928, ο Ζολώτας έδωσε το στίγμα του ως θεωρητικού της οικονομίας: η θεωρητική οικονομική πρέπει να έχει σκοπό τη μελέτη των φαινομένων του οικονομικού βίου.

Zolotas the author, professor and Academician

Xenophon Zolotas made his first major contribution to Greek economic literature in 1926. His doctoral thesis I *Ellas eis to stadion tis ekviomichaniseos* (Greece at the stage of industrialisation), supervised by professor Ludwig Pohle, a close associate of the Swedish economist Gustav Cassel, focused on the development of the economically backward countries, using Greece as a case study.

1926 to 1955 were Zolotas' most productive years in terms of academic work. In the articles and studies he published until 1944 he distanced himself from the economic policy views prevailing in Greece at the time, arguing in favour of private initiative and against the shortcomings of a state-led economy.

As soon as he was appointed to the chair of Political Economy at the University of Thessaloniki in 1928, Zolotas began to leave his mark as a theoretical economist. In his view, the discipline of theoretical economics should study the phenomena of economic life.

Πρέπει να «ευρίσκη τας σχέσεις μεταξύ αιτίου και αιτιατού» και να προσπαθεί «να ανεύρη τους νόμους ή τας τάσεις οίτινες διέπουν τον οικονομικόν βίον» (βλ. το έργο του *Αι νεώτεραι τάσεις της θεωρητικής κοινωνικής οικονομικής, 1929*).

Το 1939, στον τιμητικό τόμο εις μνήμην του Ανδρέα Ανδρεάδη,[3] δημοσιεύθηκε η μελέτη του «Φορολογία, αποταμίευσις και επένδυσις», όπου για πρώτη φορά ο Ζολώτας συζήτησε την κεϋνσιανή θεωρία. Ήταν, αρχικά, πολύ επιφυλακτικός απέναντί της. Αργότερα, όπως δείχνει και η εισιτήρια ομιλία του στην Ακαδημία Αθηνών, αναθεώρησε τις αρχικές του θέσεις, αφού είχε πια αποδεχθεί τον Keynes[4] ως μεγάλο θεωρητικό και οικονομολόγο.

Μεσούσης της Κατοχής, το 1942, ο Ξ. Ζολώτας εξέδωσε το σύγγραμμα που θα αποτελούσε κατάθεση γνώσης για την ελληνική φοιτητιώσα νεολαία, τη *Θεωρητική οικονομική*. Μέχρι τότε δεν είχε υπάρξει ολοκληρωμένο θεωρητικό σύγγραμμα Έλληνα οικονομολόγου, κατάλληλο για διδακτικούς σκοπούς.

Από το 1944 και μετά έστρεψε το ενδιαφέρον του στη μεταπολεμική ανασυγκρότηση με πολυάριθμες δημοσιεύσεις στα ελληνικά, τα αγγλικά και τα γαλλικά. Ξεχωρίζει το έργο του *Δημιουργικός σοσιαλισμός* (1944), στο οποίο υποστήριζε ότι πρέπει να δίδεται μεγάλη σημασία στην ιδιωτική πρωτοβουλία και την ελεύθερη οικονομία. Ιδανικό οικονομικό σύστημα ήταν για τον Ζολώτα εκείνο που θα διαμόρφωνε το θεσμικό πλαίσιο που θα μεγιστοποιούσε την κοινωνική ευημερία. Το σύστημα αυτό ήταν ο «φιλελεύθερος σοσιαλισμός».

Τον Δεκέμβριο του 1952, στην εισιτήρια ομιλία του στην Ακαδημία Αθηνών, ο Ζολώτας εξέθεσε την άποψή του για τον καπιταλισμό εκείνης της εποχής και για το οικονομικό σύστημα που θα ήταν καλύτερο. Η κοινωνικοπολιτική ευημερία μιας χώρας στηριζόταν, κατά τη γνώμη του, σε τρεις πυλώνες: την παραγωγικότητα, την ελευθερία και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Στηριγμένος στη στέρεη θεωρητική του συγκρότηση και την επιτυχημένη πορεία του ως Διοικητή, ο Ξ. Ζολώτας παρουσίασε το 1964 το σύγγραμμά του *Νομισματική ισορροπία και οικονομική ανάπτυξις*, που κυκλοφόρησε το επόμενο έτος και στα αγγλικά από το Princeton University Press. Στο έργο αυτό περιλαμβάνεται θεωρητικοποιημένη όλη η ελληνική αναπτυξιακή εμπειρία της περιόδου 1950-1965 και δίδεται μια σφαιρική εικόνα του «ελληνικού θαύματος», του δεύτερου δηλαδή μετά την Ιαπωνία μεταπολεμικού αναπτυξιακού υποδείγματος που είχε εντυπωσιάσει θεωρητικούς οικονομολόγους και πολιτικούς διεθνώς.

Στο έργο *Οικονομική μεγέθυνση και φθίνουσα κοινωνική ευημερία* που εκδόθηκε στα αγγλικά από το New York University Press το 1981 (την επόμενη χρονιά στα ελληνικά, αργότερα και στα ρωσικά), ο Ζολώτας αναφέρεται στο προσφιλές του θέμα της ανάπτυξης και της βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου.

It should also "investigate cause and effect relationships" and try "to discover the laws or trends underlying economic life (see his book *Ai neoterai taseis tis theoritikis koinonikis oikonomikis* – The new trends in theoretical social economics, in Greek – 1929).

In 1939, his contribution on "Taxation, Saving and Investment", included in an honorary volume in memory of Andreas Andreadis,[3] marked his first discussion of Keynesian theory. Zolotas was initially very sceptical of Keynes' ideas. However, by the time he delivered his inaugural lecture at the Academy of Athens, he had reconsidered his earlier views, acknowledging J. M. Keynes[4] as a major theorist and economist.

In 1942, in the midst of the Occupation, Xenophon Zolotas published his seminal work *Theoritiki oikonomiki* (Theoretical economics, in Greek), which for years to come would provide Greek students in economics with a long-lacking comprehensive textbook of economic theory.

From 1944 onwards, he focused on post-war reconstruction and published widely in Greek, English and French. In his book *Dimiourgikos sosialismos* (Creative socialism, in Greek – 1944), which stands out among his output of the time, Zolotas underlines the merits of private initiative and a free economy and envisions an economic system that would put into place the conditions for maximising social welfare. This system was "liberal socialism".

In December 1952, in his inaugural lecture at the Academy of Athens, Zolotas expressed his views on contemporary capitalism and on the economic system that he perceived to be the best. A country's social and political welfare, in his opinion, rested on three pillars: productivity, freedom and social justice.

Building on his solid theoretical background and his successful career as a central banker, Xenophon Zolotas presented in 1964 his book *Monetary equilibrium and economic development* in Greek, published one year later in English by Princeton University Press. The book formulates a theory based on Greece's development experience over the 1950-1965 period, examining the various aspects of the "Greek miracle", i.e. the country's post-war development model, which, second only to that of Japan, had impressed theoretical economists and policy makers around the globe.

In his book *Economic growth and declining social welfare*, published in English by New York University Press in 1981 (followed by a Greek version in 1982 and later translated into Russian), Zolotas returned to his favourite subject: growth and improvement of the standard of living.

Με το έργο αυτό αναγνωρίζει ότι η μόλυνση και η απαξίωση του περιβάλλοντος, η ληστρική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και άλλοι παράγοντες, τους οποίους συνεπάγεται η οικονομική μεγέθυνση, έχουν αρνητική επίδραση στην ποιότητα της ζωής των πολιτών, αφού μειώνουν τον Δείκτη Οικονομικής Ευημερίας. Με άλλα λόγια, ο Ζολώτας ανέπτυξε περαιτέρω τις προτάσεις του Samuelson,[5] συμβάλλοντας ιδιαίτερα σε αυτό που σήμερα ονομάζουμε «πράσινα οικονομικά».

Ο Ξενοφών Ζολώτας δεν περιοριζόταν σε αφηρημένη-θεωρητική ανάλυση, αλλά συμπεριλάμβανε εμπειρικούς-ψυχολογικούς παράγοντες στην ερμηνεία των οικονομικών φαινομένων. Η θεωρητική οικονομική ήταν κατ' αυτόν συνδυασμός αφηρημένης και εμπειρικής επιστήμης, με χρήση μαθηματικών και στατιστικής, και δεν περιοριζόταν ούτε σε καθαρά θεωρητικό ούτε σε εντελώς πραγματολογικό επίπεδο. Ο Ζολώτας αμφισβητούσε τον ιστορισμό, καθώς και τη λεγόμενη ψυχολογική σχολή. Επίσης, ούτε η ηθική ούτε η δεοντολογική προσέγγιση βοηθούσαν, κατά τη γνώμη του, τα οικονομικά να κατακτήσουν τον τίτλο της επιστήμης. Αντίθετα, η ενασχόληση με τα πρακτικά προβλήματα της οικονομικής ζωής, η αναζήτηση αιτιωδών σχέσεων σε αυτά και η διατύπωση θεωριών βασισμένων σε αιτιότητες καταξίωναν την οικονομική επιστήμη.

Όλα τα χρόνια μέχρι τη συνταξιοδότησή του λόγω ορίου ηλικίας το 1968, ο καθηγητής Ζολώτας βρισκόταν ανελλιπώς στην πανεπιστημιακή του έδρα. Δίδαξε πολιτική οικονομία και γνωστικά αντικείμενα της οικονομικής πολιτικής σε αλλεπάλληλες γενιές φοιτητών. Πέραν του Νομικού Τμήματος, δίδασκε και στο έτος ειδίκευσης για το πτυχίο Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών της Νομικής Σχολής. Είναι σημαντικό ότι δεν περιοριζόταν στην τυπική παράδοση μαθημάτων, αλλά επεδίωκε την ουσιαστική επαφή με τους φοιτητές του.

Βοηθούσε επίσης νέους επιστήμονες να αποκτήσουν διδακτορικό και ήταν κριτής υφηγεσιών. Με την έννοια αυτή, βοήθησε και στην ανάπτυξη της οικονομικής επιστήμης στη χώρα. Σχεδόν όλοι οι καθηγητές ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων έως το 1974 είχαν υφηγεσία από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, δηλαδή εισήγηση του Ζολώτα, και πολλοί από αυτούς (το 50% σύμφωνα με εκτιμήσεις) διέθεταν και διδακτορικό δίπλωμα από την Ελλάδα. Αυτό σημαίνει ότι αρκετοί από τους παραπάνω είχαν εκπονήσει και διδακτορικό με τον Ζολώτα.

Η πιο σημαντική ίσως παρακαταθήκη για την ελληνική οικονομική σκέψη που μας έχει αφήσει ο Ξενοφών Ζολώτας είναι η άποψή του ότι η οικονομική επιστήμη μπορεί να βελτιώσει τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες διαβίωσης των ανθρώπων γενικά και των Ελλήνων ειδικότερα. Αυτόν τον στόχο τον επέτυχε. Επί των ημερών του και με τη συμβολή του συντελέστηκε η οικονομική μεταμόρφωση της χώρας. Γι' αυτό του είμαστε – και θα του είμαστε πάντα – ευγνώμονες.

In this book he recognises that pollution and the deterioration of the environment, the rapacious exploitation of natural resources and other factors entailed by economic growth have a negative impact on the quality of life of citizens, leading to the decline of the Indicators of Economic Welfare. In other words, Zolotas expanded on Samuelson's[5] proposals, thereby heralding what today we call "green economics".

Xenophon Zolotas did not confine himself to abstract theoretical analysis, but factored in empirical/psychological aspects into the interpretation of economic phenomena. As he saw it, theoretical economics was a combination of abstract and empirical science, relying on mathematics and statistics, and as such could not be reduced to a purely theoretical or purely factual approach. Zolotas questioned both Historicism and the Psychological School of economic thought. By relying solely on an ethical or deontological approach, economics hardly qualified as a science. In order to earn scientific credentials, economics needed to deal with the practical problems of economic life, identify causal relationships and formulate theories based on such causalities.

Throughout the years of his active academic career until his retirement in 1968, professor Zolotas was constantly present at the university. He taught political economy and subjects within the field of economic policy to generations of Law School students majoring either in Law or in Economic and Political Sciences. More importantly, his lectures were never dry, and he strived to establish a close rapport with his students.

He was known to help young graduates obtain their doctorate, while as a member of academic juries he examined numerous candidacies for academic careers. In this sense, he helped to develop economic science in Greece. Until 1974 nearly every professor at a Greek university had started their academic career at the University of Athens, on the recommendation of Zolotas, many of them (50% according to some estimates) having received their doctorate degrees in Greece, most of which were supervised by Zolotas.

Zolotas' most important legacy to Greek economic thought is perhaps the conviction that economic science can improve the social and economic conditions of people, particularly Greeks. He lived to see this come true. In his days and with his contribution, Greece achieved economic transformation. For this we are – and will remain forever – deeply indebted to him.

Ο Ξενοφών Ζολώτας κατά την ομιλία του στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος, 9.4.1959

Xenophon Zolotas addressing the Annual General Meeting of Shareholders of the Bank of Greece, 9 Apr. 1959

ΙΑΤΕ/ΗΑΒοG: Κ12ΑΛ1Φ22

Ο Ζολώτας στη Διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος

Η συνδιοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος

Όπως είδαμε στα βιογραφικά στοιχεία του, ο Ξενοφών Ζολώτας διορίστηκε αρχικά στη θέση του Συνδιοικητή της Τράπεζας τον Νοέμβριο του 1944. Διοικητής της από το 1939 ήταν ο Κυριάκος Βαρβαρέσος, ο οποίος όμως δεν έχαιρε της εμπιστοσύνης του Γεωργίου Παπανδρέου που είχε αναλάβει την πρωθυπουργία μετά τον Απρίλιο του 1944. Αντίθετα, ο Ξενοφών Ζολώτας είχε την αμέριστη εκτίμησή του, μετά τη συνεργασία τους επί Κατοχής στον κύκλο της Εταιρείας Σοσιαλιστικών Μελετών, στον οποίο συμμετείχαν και οι Άγγελος Αγγελόπουλος και Κωνσταντίνος Καραμανλής.

Οι προτάσεις του Ζολώτα για την «ώρα μηδέν» της ελληνικής οικονομίας ήταν φιλελεύθερες εν αντιθέσει με εκείνες του Βαρβαρέσου, που ήταν παρεμβατικές. Δεν πρέπει λοιπόν να προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι, μόλις ο Διοικητής Βαρβαρέσος έμαθε την είδηση της επιβολής Συνδιοικητή στην Τράπεζα, παραιτήθηκε. Η παραίτησή του όμως δεν έγινε δεκτή, οπότε απείχε από τα καθήκοντα του Διοικητή μέχρι τις αρχές του 1945, όταν με τη σειρά του παραιτήθηκε ο Ξ. Ζολώτας και η θέση του Συνδιοικητή καταργήθηκε.

Zolotas the Governor of the Bank of Greece

Co-governor of the Bank of Greece

As we saw above in his life and career achievements, Xenophon Zolotas was initially appointed Co-governor of the Bank of Greece in November 1944. Kyriakos Varvaressos, the Bank's Governor since 1939, did not enjoy the trust of Georgios Papandreou who had become Prime Minister in April 1944. Zolotas, on the other hand, was held in high esteem by Papandreou, ever since they had served together during the Occupation in the Society of Socialist Studies, alongside Angelos Angelopoulos and Konstantinos Karamanlis.

At that "zero hour" for the Greek economy, Zolotas' proposals were liberalist, conflicting with the interventionist views of Varvaressos. It therefore comes as no surprise that Governor Varvaressos resigned, upon learning of the appointment of a Co-governor at the Bank of Greece. His resignation, however, was not accepted and Varvaressos abstained from his duties as Governor until early 1945, when Zolotas in turn resigned and the position of Co-governor was abolished.

Το εγχείρημα της συνδιοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος απέτυχε για πολλούς λόγους. Δεν υπήρξε ο απαραίτητος χρόνος για να αποδώσει καρπούς το «πείραμα Ζολώτα» και, με την παραίτηση του Γεωργίου Παπανδρέου, η άποψη του Ζολώτα έχασε τον πολιτικό που τη στήριζε. Οι αντιλήψεις του Ζολώτα, από την άλλη, που απαιτούσαν τη στήριξη της ισοτιμίας του νομίσματος με αγοραπωλησίες χρυσού από το απόθεμα της Τράπεζας της Ελλάδος, ήταν εξαιρετικά πρωτοποριακές σε διεθνές επίπεδο το 1944 για να τύχουν ευρύτερης υποστήριξης.

Πρώτη περίοδος Διοίκησης, 1955-1967

Η ανάληψη της Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος από τον Ξενοφώντα Ζολώτα το 1955 συμπίπτει χρονικά με την ανάδειξη του Κωνσταντίνου Καραμανλή στην πρωθυπουργία της χώρας. Η οικονομική κατάσταση είχε εξομαλυνθεί αρκετά: οι μακροοικονομικές ανισορροπίες είχαν αμβλυνθεί, ο πληθωρισμός είχε τεθεί υπό έλεγχο και η παραγωγή είχε υπερβεί το προπολεμικό επίπεδο, ενώ ίσχυε ρεαλιστική ισοτιμία της δραχμής έναντι του δολαρίου. Εξακολουθούσαν όμως να υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στον νομισματικό και τον πιστωτικό τομέα που απαιτούσαν άμεση παρέμβαση, όπως το ότι είχε πληγεί η εμπιστοσύνη του αποταμιευτικού κοινού στις τραπεζικές καταθέσεις και ότι εξακολουθούσε να χρησιμοποιείται ευρέως η χρυσή λίρα στις συναλλαγές. Η μεταστροφή της τάσης του επενδυτικού κοινού επιτεύχθηκε με την αύξηση, τον Απρίλιο του 1956, τον επιτοκίων ιδιωτικών καταθέσεων ταμιευτηρίου και προθεσμίας. Όσο για τον εξοβελισμό της χρυσής λίρας, το «σχέδιο Ζολώτα» (που προέβλεπε απαγόρευση της ελεύθερης αγοραπωλησίας χρυσών λιρών) τέθηκε σε εφαρμογή το 1966 με απόλυτη επιτυχία.

Αποτέλεσμα όλων αυτών, όπως και της εμμονής του Ζολώτα για διασφάλιση νομισματικής σταθερότητας και διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης, ήταν ότι κατά την περίοδο της πρώτης Διοίκησής του στην Τράπεζα της Ελλάδος επιτεύχθηκαν και οι δύο αυτοί στόχοι.

Σημαντικό επίσης ήταν ότι, χάρη στο κύρος και την πειστικότητα που διέθετε ο Ξενοφών Ζολώτας, καθώς και στις πλήρως θεμελιωμένες εισηγήσεις του, είχε τη δυνατότητα να επηρεάζει σε αξιόλογο βαθμό την περίοδο εκείνη τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική. Βεβαίως, τον συνέδεε φιλία με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και οι δύο άνδρες εξελίχθηκαν σε στενούς συνεργάτες για τα οικονομικά της χώρας. Είχαν τακτική επαφή και ο Ζολώτας έστελνε στον Πρωθυπουργό υπομνήματα και σχολίαζε πρωτοβουλίες και νομοσχέδια. Γενικά, λειτουργούσε ως ένας από τους βασικούς οικονομικούς συμβούλους του. Επιπλέον, μέσω της Νομισματικής Επιτροπής, στην οποία ο Ζολώτας συμμετείχε ως Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, συνέβαλε στη διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής.

Ο Ξενοφών Ζολώτας στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος. Διακρίνονται οι Υποδιοικητές Δημήτριος Γαλάνης και Γιάγκος Πεσμαζόγλου, 22.4.1964

Xenophon Zolotas at the Annual General Meeting of Shareholders of the Bank of Greece. Also visible are Deputy Governors Dimitrios Galanis and Ioannis Pesmazoglou, 22 Apr. 1964

IATE/HABoG: K12ΑΛ1Φ41

The idea of a co-governorship at the Bank of Greece failed for a number of reasons. The "Zolotas experiment" had not been given time to bear fruit and, after Georgios Papandreou resigned, Zolotas' views lost political backing. In fact, these views, which called for the use of the gold reserves of the Bank of Greece to underpin the exchange rate of the drachma, were too novel, by international standards back in 1944, to garner wider support.

First term as Governor, 1955-1967

Xenophon Zolotas was placed at the helm of the Bank of Greece in 1955, the same year Konstantinos Karamanlis became Prime Minister. By then, economic conditions had improved: macroeconomic imbalances had been reduced, inflation was under control, production exceeded pre-war levels and the exchange rate of the drachma vis-à-vis the US dollar had been adjusted to a realistic level. However, there remained serious problems on the monetary and credit front that required immediate action: first, savers' confidence in bank deposits had been shaken, and, second, gold sovereigns were still widely used in transactions. A turnaround was achieved by raising the interest rates on private saving accounts and time deposits in April 1956. As for the ban on the use of gold sovereigns, the "Zolotas plan" (prohibiting free sales and purchases of gold sovereigns) was introduced in 1966 with great success.

Thanks to these policies and to Zolotas' persistent pursuit of monetary stability and sustainable economic growth, both problems were addressed during Zolotas' first term as Governor.

It is important to note that Zolotas, with his authority, convincing arguments and well-rounded recommendations, was able to have a major influence on overall government policy during that time. His friendship with Konstantinos Karamanlis obviously played a role in the close cooperation that the two men soon developed in addressing the problems of the Greek economy. They held regular contact: Zolotas would send the Prime Minister memos and comments on policy initiatives and draft legislation, serving as a key economic advisor. In addition, through his seat on the Currency Committee, in his capacity as Governor of the Bank of Greece, Zolotas was also able to contribute to the formulation of economic policy.

Φωτογραφία από την ορκωμοσία του Διοικητή Ξενοφώντος Ζολώτα, με τους Υποδιοικητές και διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος, 7.2.1955

Photo from the swearing-in as Governor of Xenophon Zolotas, seen with the Deputy Governors and senior staff of the Bank of Greece, 7 Feb. 1955

IATE/HABoG: K5ΦΑΚ1Φ2

Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος. Στο βήμα είναι ο Ξενοφών Ζολώτας, 22.4.1964

Xenophon Zolotas addressing the Annual General Meeting of Shareholders of the Bank of Greece, 22 Apr. 1964

IATE/HABoG: K12ΑΛ1Φ42

Το κράτος έπρεπε, κατά τον Ζολώτα, να συμπληρώνει την ιδιωτική πρωτοβουλία. Έπρεπε ακόμη να υπάρχει σαφής διαχωρισμός των ορίων της πολιτικής για την οικονομική ανάπτυξη και της κοινωνικής πολιτικής. Ο Ζολώτας ήταν επίσης ο κυριότερος υποστηρικτής της εκβιομηχάνισης της Ελλάδας τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη. Το μέλλον της χώρας βρισκόταν κατ' αυτόν στη βιομηχανία και μάλιστα την εξαγωγική. Επιβαλλόταν η στροφή προς ξένες αγορές γιατί, όπως έλεγε, «η επιδιωκομένη ταχεία βιομηχανική ανάπτυξις δεν δύναται να βασισθεί επί της περιωρισμένης εσωτερικής αγοράς».

Η σύνδεση της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) το 1962, μετά την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης, αποτέλεσε γεγονός μείζονος σημασίας για την ελληνική οικονομία εκείνη την εποχή. Ο Ζολώτας τάχθηκε υπέρ της σύνδεσης, επειδή διέβλεπε ότι αυτή εξυπηρετούσε τον αναγκαίο ανταγωνιστικό προσανατολισμό της ελληνικής βιομηχανίας.

According to Zolotas, the role of the state should be complementary to that of private initiative. Moreover, growth policy and social policy should be clearly demarcated. Zolotas was also, both in theory and in practice, the chief advocate of Greece's industrialisation and believed that the future of the country lay in manufacturing – in particular in the export industry. A shift to foreign markets was necessary because, in his words, "sought-after rapid industrialisation cannot be based on the limited domestic market".

Greece's association with the European Economic Community (EEC) in 1962, following the signing of the Rome Convention, was a milestone in Greek economic history. Zolotas was in favour of the association, seeing it as conducive to the necessary competitive orientation of Greek manufacturing.

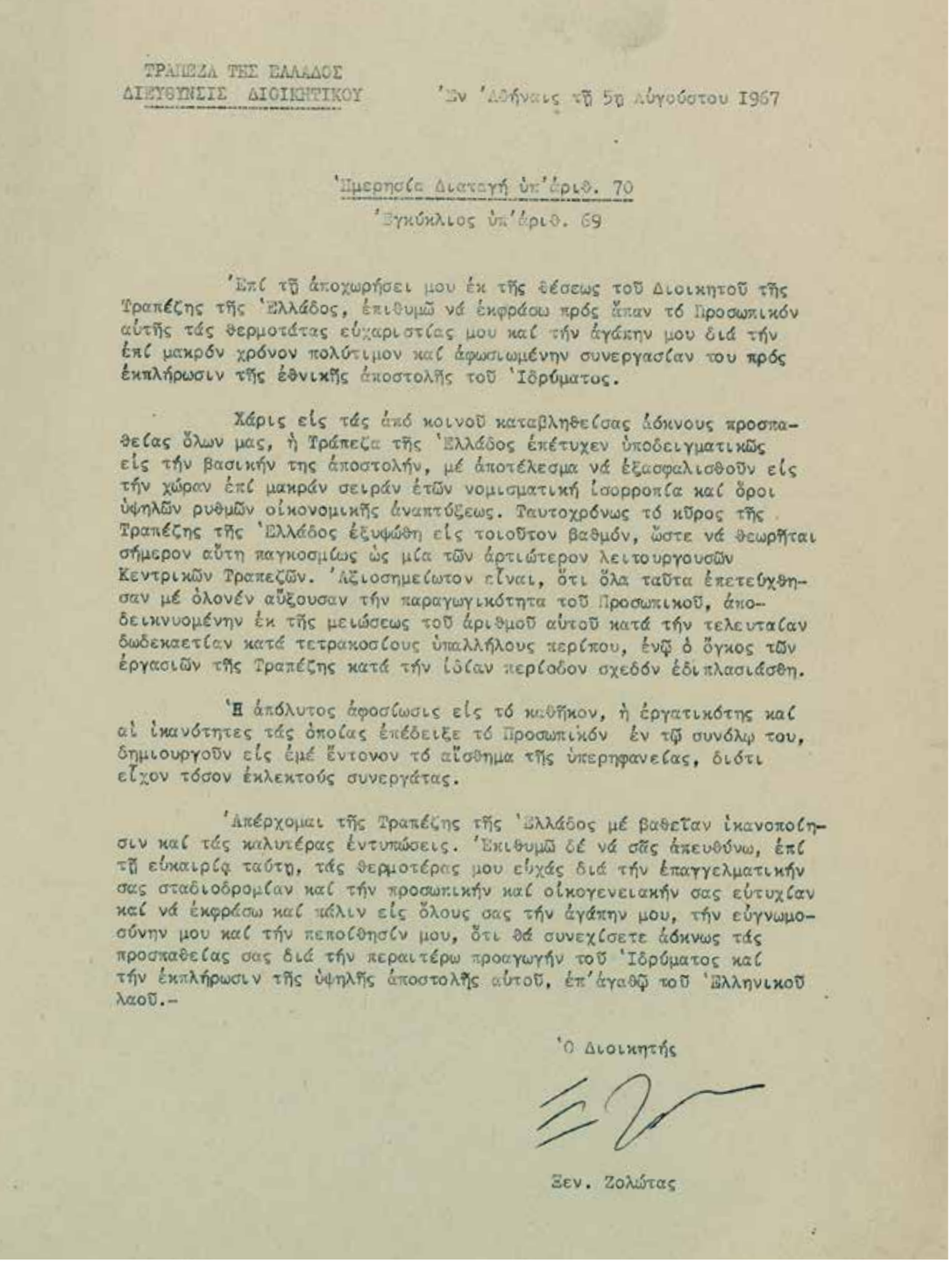

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5η Αὐγούστου 1967

Ἡμερησία Διαταγή ὑπ'ἀριθ. 70
Ἐγκύκλιος ὑπ'ἀριθ. 69

Ἐπί τῇ ἀποχωρήσει μου ἐκ τῆς θέσεως τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐπιθυμῶ νά ἐκφράσω πρός ἅπαν τό Προσωπικόν αὐτῆς τάς θερμοτάτας εὐχαριστίας μου καί τήν ἀγάπην μου διά τήν ἐπί μακρόν χρόνον πολύτιμον καί ἀφωσιωμένην συνεργασίαν του πρός ἐκπλήρωσιν τῆς ἐθνικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἱδρύματος.

Χάρις εἰς τάς ἀπό κοινοῦ καταβληθείσας ἀδήνους προσπαθείας ὅλων μας, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐπέτυχεν ὑποδειγματικῶς εἰς τήν βασικήν της ἀποστολήν, μέ ἀποτέλεσμα νά ἐξασφαλισθοῦν εἰς τήν χώραν ἐπί μακράν σειράν ἐτῶν νομισματική ἰσορροπία καί ὅροι ὑψηλῶν ρυθμῶν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ταυτοχρόνως τό κῦρος τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐξυψώθη εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νά θεωρῆται σήμερον αὐτη παγκοσμίως ὡς μία τῶν ἀρτιώτερον λειτουργουσῶν Κεντρικῶν Τραπεζῶν. Ἀξιοσημείωτον εἶναι, ὅτι ὅλα ταῦτα ἐπετεύχθησαν μέ ὁλονέν αὔξουσαν τήν παραγωγικότητα τοῦ Προσωπικοῦ, ἀποδεικνυομένην ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ κατά τήν τελευταίαν δωδεκαετίαν κατά τετρακοσίους ὑπαλλήλους περίπου, ἐνῷ ὁ ὄγκος τῶν ἐργασιῶν τῆς Τραπέζης κατά τήν ἰδίαν περίοδον σχεδόν ἐδιπλασιάσθη.

Ἡ ἀπόλυτος ἀφοσίωσις εἰς τό καθῆκον, ἡ ἐργατικότης καί αἱ ἱκανότητες τάς ὁποίας ἐπέδειξε τό Προσωπικόν ἐν τῷ συνόλῳ του, δημιουργοῦν εἰς ἐμέ ἔντονον τό αἴσθημα τῆς ὑπερηφανείας, διότι εἶχον τόσον ἐκλεκτούς συνεργάτας.

Ἀπέρχομαι τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μέ βαθείαν ἱκανοποίησιν καί τάς καλυτέρας ἐντυπώσεις. Ἐπιθυμῶ δέ νά σᾶς ἀπευθύνω, ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, τάς θερμοτέρας μου εὐχάς διά τήν ἐπαγγελματικήν σας σταδιοδρομίαν καί τήν προσωπικήν καί οἰκογενειακήν σας εὐτυχίαν καί νά ἐκφράσω καί κάλιν εἰς ὅλους σας τήν ἀγάπην μου, τήν εὐγνωμοσύνην μου καί τήν πεποίθησίν μου, ὅτι θά συνεχίσετε ἀδήνως τάς προσπαθείας σας διά τήν περαιτέρω προαγωγήν τοῦ Ἱδρύματος καί τήν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἐπ'ἀγαθῷ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.-

Ὁ Διοικητής

Ξεν. Ζολώτας

Ημερήσια Διαταγή 70-Εγκύκλιος 69. Λόγος του Ξενοφώντος Ζολώτα προς το προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος εν όψει της παραίτησής του, 5.8.1967

Order of the Day 70-Circular No. 69, with a farewell letter from Xenophon Zolotas to the Bank's personnel after his resignation, 5 Aug. 1967

IATE/HABoG: A1S12Y5F59

THE OBSERVER, 6 AUGUST 1967

Top Greek bankers quit

from LESLIE FINER: Athens, 5 August

MR XENOPHON ZOLOTAS, 62-year-old governor of the Bank of Greece, resigned today in disagreement with the Greek military Government. The Deputy Governor, 49-year-old Mr John Pezmazoglou, has also resigned.

Mr Zolotas is an internationally admired economist whose 12-year governorship is regarded as among the most successful in the bank's history. Mr Pezmazoglou, Greece's top Common Market expert and negotiator, resigned two months ago but was persuaded to stay on.

Both Pezmazoglou and Zolotas, while personally not enamoured of the new Greek regime, were of the school which believed that the colonels should not be deprived of vital expert advice. Under the pressure of administrative failure, it is argued, the regime would be likely to tighten rather than relax the screws of dictatorship.

At the Bank of Greece, this policy of attempted co-operation seems to have failed. The resignations are a major loss of the Government's prestige and economic expertise—already regarded as the Achilles heel of the 100-day-old regime.

No entrance exams.

Angry Greek professors are considering organised non-obedience to a new Cabinet decree which includes them among the categories of public employees who, within one month, must submit 'declarations of loyalty.' The other categories include all civil servants and local government offi cials; employees of public corpora tions, subsidised organisations; al High Court judges and State judici officers; all teachers in State an private schools. The loyalty of the employees concerned will be dete mined within six months by t Minister concerned—against who there can be no appeal. Those w do not satisfy the loyalty qualificatio will be suspended, with two mont severance pay—even if their po carry tenure for life.

An official attack on 'biased' porting in the British Press is publis in Greek newspapers today. 'I strange,' says a Government st ment, 'that British correspond have not understood the purity of aims of the revolution of 21 A Their excessive naivety is prob deliberate.'

Άρθρο στην εφημερίδα *The Observer* με τίτλο "Top Greek bankers quit", 6.8.1967

Article in *The Observer*, entitled "Top Greek bankers quit", 6 Aug. 1967

IATE/HABoG: A2S6Y2F92T1

Η περίοδος της δικτατορίας, 1967-1974

Την περίοδο αυτή, ο Ξενοφών Ζολώτας αφοσιώθηκε στο συγγραφικό του έργο και παράλληλα ταξίδεψε εκτενώς στην Ευρώπη. Τον Μάρτιο του 1973, παρενέβη με άρθρο του στην εφημερίδα *Το Βήμα*, χαρακτηρίζοντας την οικονομική πολιτική της δικτατορίας επιζήμια, αντιφατική και αντιστρατευόμενη τα μακροχρόνια συμφέροντα της χώρας, κυρίως τις προοπτικές ισχυρότερης διασύνδεσής της με τις χώρες-μέλη της ΕΟΚ. Ο Ζολώτας απαίτησε «να επανέλθωμεν το ταχύτερον εις την δημοκρατικήν ομαλότητα». Υπερασπίστηκε επίσης τους φοιτητές και τις κινητοποιήσεις τους.

The period of the dictatorship, 1967-1974

During this period, Xenophon Zolotas spent most of his time writing and travelling extensively in Europe. In March 1973, he intervened with an article in the Athens daily *To Vima*, criticising the economic policy of the junta as harmful, erratic and in conflict with the country's long-term interests, including the prospect of closer bonds with the member states of the EEC. Zolotas called for a "return to democratic normality as soon as possible". He also defended university students in their defiance of the junta regime.

Ο Ξενοφών Ζολώτας κατά την ορκωμοσία του επί τη ανανεώσει της θητείας του ως Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Διακρίνεται στο βάθος ο Κωνσταντίνος Τσάτσος (Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, 1975-1980), 24.11.1978

Xenophon Zolotas being sworn in after the renewal of his term as Governor of the Bank of Greece. Looking on is Konstantinos Tsatsos (President of the Hellenic Republic, 1975-1980), 24 Nov. 1978

IATE/HABoG: K11NT1F14

Δεύτερη περίοδος Διοίκησης, 1974-1981

Στο τέλος του 1974 ο Ξενοφών Ζολώτας επανήλθε στη Διοίκηση της Τράπεζας της Ελλάδος, μετά από ολιγόμηνη θητεία στο Υπουργείο Συντονισμού. Μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, που είχε συντελεστεί την ίδια χρονιά, η ελληνική οικονομία παρέμενε σε ύφεση, ενώ η πετρελαϊκή κρίση του 1973 είχε ωθήσει τον πληθωρισμό σε πολύ υψηλά επίπεδα. Αυτά, σε συνδυασμό με τις κυμαινόμενες συναλλαγματικές ισοτιμίες, δυσχέραναν σημαντικά τις συνθήκες για την άσκηση πολιτικής από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η θέση του Ζολώτα ήταν ότι η οικονομική ανάπτυξη της περιόδου της δικτατορίας συντελέστηκε εις βάρος του μεριδίου των μισθών στο εθνικό εισόδημα και αυτό έπρεπε να διορθωθεί. Έτσι, ακολουθήθηκε επεκτατική νομισματική πολιτική, που οδήγησε σε ήπια ανάκαμψη της οικονομίας. Τα διαρθρωτικά προβλήματα καταβλήθηκε προσπάθεια να αντιμετωπιστούν με τη φιλελευθεροποίηση της οικονομίας στο πλαίσιο της προσχώρησης στην ΕΟΚ, που δρομολογήθηκε από το 1976 και υλοποιήθηκε το 1981.

Second term as Governor, 1974-1981

In late 1974, Xenophon Zolotas was reinstated as Governor of the Bank of Greece, after a few months at the helm of the Ministry of Coordination. The restoration of democracy, earlier that year, had found the Greek economy in recession, while the 1973 oil crisis had led to soaring levels of inflation. These developments, coupled with floating exchange rates, significantly complicated the conduct of policy by the Bank of Greece.

Zolotas argued that the economic growth achieved during the dictatorship had been at the expense of the share of wages in national income and that this needed to be corrected. Thus, an expansionary monetary policy was adopted, leading to a moderate recovery of the economy. An effort was made to tackle structural problems by liberalising the economy in the run-up to the country's accession to the EEC, a process that started in 1976 and was completed in 1981.

Ο Ξενοφών Ζολώτας στο γραφείο του στην Τράπεζα της Ελλάδος κατά τη διάρκεια συνέντευξης στον δημοσιογράφο Νίκο Νικολάου για την εφημερίδα *Καθημερινή*, 26.10.1975

Xenophon Zolotas in his office at the Bank of Greece during an interview with journalist Nikos Nikolaou for *Kathimerini* newspaper, 26 Oct. 1975

IATE/HABoG: K17NT1F78

Το 1978, πρώτο έτος θέσπισης νομισματικού στόχου, δηλαδή ορίου αύξησης της προσφοράς χρήματος, ο Ζολώτας επανήλθε στην ανάγκη περιορισμού των μισθολογικών αυξήσεων, λέγοντας μάλιστα ότι ο δημόσιος τομέας έπρεπε να δώσει το καλό παράδειγμα προς αυτή την κατεύθυνση. Παρά τις εισηγήσεις του, η δημοσιονομική πολιτική και η πολιτική μισθών προσέλαβαν έντονα επεκτατικό χαρακτήρα. Οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν λόγω των εισαγωγών πετρελαίου και από το 1978 άρχισαν να καταγράφονται ελλείμματα στον τακτικό προϋπολογισμό, τα οποία αυξάνονταν με επιταχυνόμενο ρυθμό όσο πλησίαζαν οι εκλογές του 1981.

Ο εκλογικός κύκλος είχε αρχίσει να επηρεάζει την οικονομική πολιτική. Οι προσπάθειες και οι εισηγήσεις του Ξ. Ζολώτα να παραμείνει ανεπηρέαστη η άσκηση της νομισματικής πολιτικής από αυτόν τον κύκλο προσέκρουσαν στην αντίδραση των πολιτικών.

Στο μεταξύ, η Ελλάδα έγινε πλήρες μέλος της ΕΟΚ. Η ένταξη της χώρας στην ευρωπαϊκή οικογένεια γινόταν, κατά τον Ζολώτα, σε περίοδο κρίσης τόσο για την παγκόσμια οικονομία όσο και για την Ελλάδα. Η ελληνική οικονομία, ωστόσο, «δεν εισέρχεται για να γίνει βάρος στην Κοινότητα», όπως έλεγε. Τα οφέλη και για τις δύο πλευρές ήταν πολιτικά και οικονομικά. Η ελληνική βιομηχανία αποκτούσε το πλεονέκτημα των εξαγωγών στη μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά, ενώ η ελληνική γεωργία θα ξεπερνούσε, κατά τη γνώμη του, τις διαρθρωτικές αδυναμίες της με την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Η ΕΟΚ, από την άλλη, αναβαθμιζόταν πολιτικά, ενσωματώνοντας στους κόλπους της μια οικονομία γνωστή για τον δυναμισμό και την προσαρμοστικότητά της. Μόνο πρόβλημα για την ευρωπαϊκή, πλέον, Ελλάδα αποτελούσε ο τρόπος λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και το έλλειμμα καλής οργάνωσης στον δημόσιο τομέα και τις ΔΕΚΟ. Εκεί απαιτούνταν, κατά τον ίδιο, πρωτοβουλίες προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί το κόστος της προσχώρησης στην ΕΟΚ για την ελληνική οικονομία και κοινωνία.

Ο Ζολώτας αποδείχθηκε ακάματος στην κατάδειξη των πλεονεκτημάτων της ευρωπαϊκής πορείας της χώρας, χωρίς ποτέ να περιπέσει σε συναισθηματισμούς ή φθηνή προπαγάνδα. Η ευρωπαϊκή πορεία της Ελλάδας ήταν γι' αυτόν ένα στοίχημα που έπρεπε να κερδίσει η ελληνική επιχειρηματική τάξη. Μέχρι το τελευταίο συγγραφικό του έργο, ο Ζολώτας τόνιζε τη σημασία της πλήρους ενσωμάτωσης της ελληνικής οικονομίας στην ΕΕ και την προσαρμογή της στην οικονομική πολιτική της Ένωσης. Συνολικά, συνέβαλε όσο ελάχιστοι στον εξευρωπαϊσμό της ελληνικής οικονομίας.

In 1978, when money targeting was introduced in the form of a ceiling on money supply, Zolotas once again called for wage moderation, suggesting that an example be set with the public sector. His recommendations were not heeded, and the stance of fiscal and wage policies instead became strongly expansionary. The oil bill began to weigh increasingly on public expenditure and from 1978 onwards the ordinary budget started to run ever-increasing deficits as the 1981 elections drew near.

The electoral cycle had begun to affect economic policy. Zolotas' warnings that monetary policy should be kept away from politics met with political opposition.

In the meantime, Greece had become a full member of the EEC. Greece's entry into the European family had, according to Zolotas, taken place at a time of crisis for both the global and the domestic economy. However, as he said, the Greek economy was "not joining the EEC to become a burden", as both sides stood to gain substantial benefits, both political and economic. Greek industry would benefit from its access to a larger export market, while Greek agriculture would be able to overcome its structural weaknesses with Community funding. The EEC, in turn, would gain in political strength by extending membership to an economy known for its dynamism and versatility. The only problem for Greece, now part of the EEC, was the functioning of its public administration and its inefficiently organised broader public sector, including state-owned companies. According to Zolotas, these weaknesses called for initiatives to minimise the cost of EEC accession for Greek economy and society.

Zolotas proved to be an indefatigable defender of the country's European path, never succumbing to sentimentalism or cheap arguments. For him, Greece's European path was a stake that the Greek business community had to win. Until his very last writings, Zolotas never ceased to stress the importance of Greece's full integration into the European Union and alignment with EU economic policies. Overall, Zolotas contributed like few others to the "Europeanisation" of the Greek economy.

Δεξίωση προς τιμήν του ακαδημαϊκού Ηλία Βενέζη από τον Σύλλογο Υπαλλήλων Τράπεζας Ελλάδος (ΣΥΤΕ), 13.5.1957

Reception in honour of the Academician Elias Venezis hosted by the Bank of Greece Employees Union, 13 May 1957

IATE/HABoG: IATE106_1

Ο Ξενοφών Ζολώτας συγχαίρει τον Ηλία Βενέζη, 13.5.1957

Xenophon Zolotas congratulating Elias Venezis, 13 May 1957

IATE/HABoG: IATE106_14

Ο Διοικητής Ξενοφών Ζολώτας για το προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος

Ο Ξενοφών Ζολώτας θεωρούσε πολύ σημαντική την επιμόρφωση του προσωπικού της Τράπεζας και τη βελτίωση των προσόντων του. Έτσι, το 1957 ίδρυσε τη Σχολή Τραπεζικών Σπουδών στο πλαίσιο μιας ευρύτερης σειράς μέτρων για την αναδιοργάνωση της Τράπεζας. Στη Σχολή, που είχε επιμορφωτικό χαρακτήρα, φοίτησαν συνολικά 467 τακτικοί σπουδαστές, υπάλληλοι της Τράπεζας, οι οποίοι ήταν απόφοιτοι εξατάξιου γυμνασίου ή ισότιμης σχολής, ενώ άλλοι 150 παρακολούθησαν τα μαθήματα ως ακροατές.

Μετά από πέντε χρόνια επιτυχούς λειτουργίας της Σχολής, ο Ξ. Ζολώτας αποφάσισε, ως δεύτερο βήμα προς την ίδια κατεύθυνση, την ίδρυση ενός άλλου οργανισμού επιστημονικής έρευνας και ενημέρωσης, του Ινστιτούτου Τραπεζικών Μελετών. Εν αντιθέσει προς τη Σχολή, που είχε ως αποστολή τη μετεκπαίδευση στελεχών της Τράπεζας, το Ινστιτούτο είχε σκοπό τη συστηματική μελέτη των προβλημάτων νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής, την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλα ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, την οργάνωση σεμιναρίων και διαλέξεων, την έκδοση μελετών και μονογραφιών, την προκήρυξη βραβείων και την ανταλλαγή προσωπικού μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος και τραπεζών του εξωτερικού.

Zolotas' care for the personnel of the Bank of Greece

Xenophon Zolotas attached great importance to the training of the Bank's staff and the improvement of their skills. This led him to found the School of Banking Studies in 1957, among other measures for the Bank's reorganisation. A total of the Bank's 467 employees, all high-school graduates, attended the School as regular students, while another 150 audited the classes.

After five years of the School's successful operation, Xenophon Zolotas decided to take a second step in the same direction and to set up another educational institution, the Institute of Banking Research. Unlike the School of Banking Studies, which provided training to Bank of Greece staff, the Institute focused on conducting systematic research of monetary and credit policy issues, liaising with relevant organisations in Greece and abroad, organising seminars and lectures, publishing papers and monographs, holding award competitions and implementing staff exchange programmes between the Bank of Greece and foreign banks.

Ο Ξενοφών Ζολώτας απονέμει βραβεία σε συγγραφείς του περιοδικού των υπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδος «Ο Κύκλος», 30.11.1963

Xenophon Zolotas presenting awards to contributors to the Bank of Greece staff magazine "O Kyklos", 30 Nov. 1963

IATE/HABoG: IATE32_4

Πέραν αυτών, ο Ζολώτας μερίμνησε και για την καθημερινότητα των υπαλλήλων της Τράπεζας, εγκαινιάζοντας το 1966 το κυλικείο του Κεντρικού Καταστήματος. Επίσης, σε λόγο που εκφώνησε προς το προσωπικό για τα 50 χρόνια από την ίδρυση της Τράπεζας, ανακοίνωσε τη δημιουργία παιδικού σταθμού για τα παιδιά των υπαλλήλων στο οικόπεδο του Χαλανδρίου. Όπως άλλωστε προκύπτει από το Ιστορικό Αρχείο της Τράπεζας, εκείνος τον οραματίστηκε πρώτος. Με τις ενέργειες αυτές απέδειξε ότι είχε επίγνωση της «αγαθής επίδρασης που έχουν τέτοιες προσφορές (...) στην αποδοτικότητα των υπαλλήλων».

Τέλος, ο Ζολώτας υπήρξε εμπνευστής του περιοδικού των υπαλλήλων «Ο Κύκλος», ενός περιοδικού-σταθμού της εποχής, σύμφωνα με δημοσιεύματα στον Τύπο. Με το περιοδικό ουσιαστικά εγκαινιάστηκε μια εποχή όπου οι επιδόσεις του προσωπικού της Τράπεζας σε όλους ανεξαιρέτως τους τομείς θεωρούνταν πολύτιμη συμβολή στην ακτινοβολία της Τράπεζας ως κοινωνικής μονάδας.

Η Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος

Υπό την άμεση καθοδήγηση και υψηλή εποπτεία του Ξενοφώντος Ζολώτα, οικονομολόγοι της νεοσύστατης στη δεκαετία του '50 Διεύθυνσης Οικονομικών Μελετών της Τράπεζας εστάλησαν με υποτροφίες στο εξωτερικό για να αποκτήσουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και περαιτέρω εξειδίκευση που θα βελτίωνε την ποιότητα της παρεχόμενης από αυτούς εργασίας στο κεντρικό τραπεζικό ίδρυμα. Σε μια εποχή που τα εργατικά χέρια ήταν σπάνια και η εργασία στελεχών στην Τράπεζα της Ελλάδος απαραίτητη, ο Ζολώτας είχε τη διορατικότητα να εφαρμόσει στην πράξη αρχές του σύγχρονου τρόπου διοίκησης του προσωπικού. Μέσα από εσωτερικούς διαγωνισμούς ή διαγωνισμούς του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), οδήγησε μια νεότερη γενιά οικονομολόγων σε ανώτατες σπουδές και μέσω αυτών τους έκανε πολλαπλά παραγωγικούς και χρήσιμους για τον τόπο ως ανώτατους κρατικούς λειτουργούς, διοικητές τραπεζών και οργανισμών κ.λπ. Όχι μόνο οι ίδιοι, αλλά και η ανάπτυξη της Ελλάδας του οφείλουν πολλά.

Ο Ξενοφών Ζολώτας στην κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας των υπαλλήλων της Τράπεζας, 1958

Xenophon Zolotas at an annual celebration with the staff on the occasion of the New Year, 1958

IATE/HABoG: K13NT1Φ128

Zolotas also took care to improve the daily working life of the Bank's employees, inaugurating the staff canteen at the Head Office in Athens in 1966. Moreover, in his address to the personnel on the occasion of the 50th anniversary of the Bank of Greece, he announced the decision to build childcare facilities for the employees' children on the grounds of the Banknote Printing Works in the area of Chalandri, Athens. The Historical Archive of the Bank confirms that he was indeed the first to envision such a project. With these initiatives he recognised "the beneficial effect of such amenities (…) on staff performance".

Last but not least, Zolotas conceived the idea of the staff magazine "O Kyklos" ("The Circle"), a landmark publication at the time according to press reports. The magazine covered a broad diversity of topics and ushered in an era in which the talent and achievements of the Bank's staff in all fields were appreciated as adding to the prestige of the Bank and as supportive of its social role.

The Economic Research Department of the Bank of Greece

Under Xenophon Zolotas' direct guidance and personal supervision, economists from the Bank's Economic Research Department (established in the 1950s) were offered scholarships to pursue postgraduate studies abroad and enhance their professional skills to the benefit of the quality of their work at the central bank. At a time when human resources were scarce and the Bank of Greece needed duly qualified staff, Zolotas was far-sighted enough to put into practice principles of modern human resource management. Through internal competitions or competitions of the State Scholarships Foundation, he helped to nurture a younger generation of highly qualified economists, many of whom subsequently paid valuable service to the country from senior posts in government, banks, organisations, etc. These economists, but also the development of Greece, owe much to Zolotas.

I. Ορκωμοσία των μελών της οικουμενικής κυβέρνησης υπό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, 24.7.1974

Swearing-in of the national unity government under Konstantinos Karamanlis, 24 July 1974

IATE/HABoG: K2AL1F18

II. Συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας Χρήστου Σαρτζετάκη με τον Πρωθυπουργό Ξενοφώντα Ζολώτα και τους πολιτικούς αρχηγούς στο Προεδρικό Μέγαρο, 21.11.1989

II. Meeting of the President of the Hellenic Republic Christos Sartzetakis with Prime Minister Xenophon Zolotas and the political party leaders at the Presidential Mansion, 21 Nov. 1989

IATE/HABoG: ΑΛ19Φ10

Ο Καθηγητής στον πολιτικό βίο της χώρας

Ο Ξενοφών Ζολώτας είχε αναλάβει Υπουργός Συντονισμού στην υπηρεσιακή κυβέρνηση Ιωάννη Κιουσόπουλου το 1952 και στην πρώτη μεταδικτατορική κυβέρνηση Καραμανλή (Ιούλιος-Νοέμβριος 1974).

Η οικουμενική κυβέρνηση

Τον Νοέμβριο του 1989 ο Ξενοφών Ζολώτας ανέλαβε, κοινή συναινέσει, την πρωθυπουργία της οικουμενικής κυβέρνησης, η οποία κλήθηκε να διαχειριστεί μια εξαιρετικά δυσμενή κατάσταση. Κατά τον Ζολώτα, ήταν αναγκαίες τεράστιες οικονομικές αλλαγές που αφορούσαν την εξυγίανση του προϋπολογισμού και τη μείωση του ελλείμματος, τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης με μείωση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής, την εξυγίανση του συνταξιοδοτικού συστήματος με την κατάργηση προνομίων κ.ά.

Zolotas the statesman

Xenophon Zolotas served as Minister of Coordination twice, first in the interim government of Ioannis Kiousopoulos in 1952 and later in the first post-dictatorship government of Konstantinos Karamanlis (July-November 1974).

The national unity government

In November 1989 Xenophon Zolotas was appointed by all-party consensus to head the national unity government, called upon to steer the country out of very dire circumstances. In his view, major economic changes were needed, such as the consolidation of the budget and the reduction of the deficit, the expansion of the tax base by curbing tax evasion, the reform of the pension system by abolishing privileges, etc.

Ο Ξενοφών Ζολώτας εκφωνεί ομιλία στη Βουλή των Ελλήνων ως Πρωθυπουργός της οικουμενικής κυβέρνησης, 1989-1990

Xenophon Zolotas, Prime Minister of the national unity government, addressing Parliament, 1989-1990

ΙΑΤΕ/ΗΑΒοG: ΑΛ23Φ24, ΑΛ23Φ28

Το βασικότερο επίτευγμα της κυβέρνησης Ζολώτα ήταν ότι, μέσω της συζήτησης των οικονομικών ζητημάτων σε διαπαραταξιακές επιτροπές, της θεμελίωσης ενός νέου τρόπου διαχείρισης της οικονομικής πολιτικής και της διακήρυξης της ανάγκης μεταβολής πορείας, πυροδότησε την απαραίτητη αλλαγή αντιλήψεων προς την κατεύθυνση αυτή.

Από τα πρώτα μέτρα της κυβέρνησης ήταν η συγκρότηση της επιτροπής Αγγελόπουλου, με αποστολή την εκπόνηση βραχυπρόθεσμου και μεσομακροπρόθεσμου προγράμματος οικονομικής ανάπτυξης. Μέλη της ήταν επτά σημαντικοί οικονομολόγοι που ολοκλήρωσαν το έργο της επιτροπής εντός τριμήνου, καταθέτοντας ένα κείμενο που έμεινε ιστορικό. Ο Ζολώτας έλεγε ότι «το πρόβλημα [της ελληνικής οικονομίας] είναι μακροχρόνιο και δεν είμαστε ταχυδακτυλουργοί» και ότι χρειαζόταν «χρόνια αγωγή και όχι επιπολαιότητες». Η αντίδραση όμως των πολιτικών αρχηγών στις προτάσεις του δύο φορές στις αρχές του 1990 τον έκανε να συνειδητοποιήσει τις βραχυχρόνιες σκοπιμότητες των κομμάτων που τον στήριζαν και να αποχωρήσει από το πολιτικό προσκήνιο τον Απρίλιο του ίδιου έτους. Η αποχώρησή του αυτή δεν σηματοδότησε, ωστόσο, την απουσία του από τα κοινά.

The greatest achievement of the Zolotas government was that, through the discussion of economic issues at all-party committees, the establishment of a new approach to economic policy management and the declared commitment to change, it showed the way to the necessary shift in attitudes along these lines.

Amongst its first measures, the government set up a committee under Angelos Angelopoulos, mandated to prepare a short- and medium-to-long-term programme for economic growth. The committee comprised seven eminent economists who fulfilled its mandate within three months and submitted a report that has remained in history. Zolotas argued that "the problem [of the Greek economy] is long-standing and we are no magicians". What was needed was "long-term treatment, not light-heartedness". However, the fierce opposition to his proposals from political leaders on two occasions in early 1990 convinced him of the short-sighted considerations of the parties forming the alliance, leading him to step down from government in April of the same year. His resignation, however, did not signal his withdrawal from the political scene.

Ο Ξενοφών Ζολώτας σε συνεδρίαση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Δίπλα του ο Λάμπρος Ευταξίας, στενός συνεργάτης του Κωνσταντίνου Καραμανλή, Ουάσινγκτον, Σεπτέμβριος 1962

Xenophon Zolotas at a meeting of the International Monetary Fund. Next to him is Lambros Eftaxias, fellow party-member and a friend of Konstantinos Karamanlis, Washington D.C., Sept.1962

IATE/HABoG: K12AL1F30

Διεθνής αναγνώριση του Ξενοφώντος Ζολώτα

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Ο Ζολώτας ανέπτυξε ενδιαφέρουσες προτάσεις για τη λειτουργία του διεθνούς νομισματικού συστήματος στα συνέδρια του ΔΝΤ. Οι προτάσεις αυτές έγιναν με την πάροδο του χρόνου μέρος της διεθνούς συζήτησης για το μέλλον του παγκόσμιου νομισματικού συστήματος και συνέβαλαν στη διεύρυνση της ρευστότητας κεφαλαίων για αναπτυξιακά έργα σε διεθνές επίπεδο.

Η πρώτη πρόταση Ζολώτα διατυπώθηκε στις ομιλίες του στο ΔΝΤ το 1957 και το 1958. Κατά την άποψή του, το διεθνές οικονομικό σύστημα της εποχής έπασχε από στενότητα, παρά την εξοικονόμηση χρυσού που ίσχυε στο σύστημα του Bretton Woods.[6] Οι δανειζόμενες χώρες, δηλαδή οι φτωχότερες, υφίσταντο πιέσεις να εφαρμόζουν αντιπληθωριστικές πολιτικές, ενώ η κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών τους ήταν κατά κανόνα ασταθής και αποτελούσε τροχοπέδη στην ανάπτυξή τους.

International recognition

International Monetary Fund

Xenophon Zolotas presented interesting proposals on the functioning of the international monetary system at IMF meetings. With time, these proposals would become part of the international debate on the future of the global monetary system and contribute to increased availability of funding for development projects across the world.

The first of these proposals was presented in his speeches at the IMF in 1957 and 1958. In his view, the international monetary system of the time was short of liquidity, despite the lesser need for gold reserves under the Bretton Woods system.[6] Borrower countries, i.e. poorer countries, were under pressure to implement deflationary policies, while their external balances typically remained fragile and exerted a drag on their development.

Φωτογραφία των "Τεσσάρων Σοφών" από άρθρο στην εφημερίδα *The Christian Science Monitor*, σχετικά με την ίδρυση και τον σκοπό του ΟΟΣΑ, 3.10.1961

Photo of the "Four Wise Men" from an article in the newspaper *The Christian Science Monitor* on the establishment and purpose of the OECD, 3 Oct. 1961

IATE/HABoG: A2S1Y6F7T96

Ο Ζολώτας ζητούσε να μετατρέπεται το πλεόνασμα των δανειστριών χωρών σε κατάθεση στο ΔΝΤ, η οποία θα μπορούσε στη συνέχεια να δίδεται ως ταμειακή διευκόλυνση στις δανειζόμενες, υπό ανάπτυξη χώρες που αντιμετώπιζαν προβλήματα ισοζυγίου πληρωμών. Η πρότασή του έγινε τελικά δεκτή το 1961 ως «Σχέδιο Ζολώτα-Jacobsson» και ενσωματώθηκε στις πολιτικές του ΔΝΤ, ενισχύοντας έτσι τη σταθερότητα του διεθνούς νομισματικού συστήματος.

Στη διάρκεια της δεκαετίας του '60, ο Ζολώτας ασχολήθηκε ενεργά και συστηματικά με το ζήτημα των διεθνών πληρωμών γενικά και του χρυσού ειδικότερα. Πρότεινε οι πωλήσεις χρυσού να εγκαταλείψουν τη σιγουριά της προσδιορισμένης από το σύστημα του Bretton Woods τιμής και αυτή να κυμαίνεται ελεύθερα, ενώ οι ΗΠΑ, αντί της μετατροπής δολαρίων σε χρυσό, να εκδίδουν «πιστοποιητικά χρυσού».

Όταν τελικά το 1976 το ΔΝΤ αποφάσισε να αποτιμά τις τιμές του συναλλάγματος σε Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα και όχι σε χρυσό, ο Ζολώτας χαιρέτισε την απόφαση αυτή ως ώριμη από καιρό. Κατά τη γνώμη του, η κατάρρευση του συστήματος του Bretton Woods δεν οφειλόταν τόσο σε αδυναμίες της αμερικανικής οικονομίας, όσο στην κερδοσκοπία επί του χρυσού, την οποία τόσες φορές ο ίδιος είχε επισημάνει.

Οι επί σειρά ετών ομιλίες του στο ΔΝΤ αποδεικνύουν ότι επρόκειτο για άνθρωπο ρεαλιστή με ικανότητα για σύνθεση και επίγνωση του τι είναι εφικτό σε κάθε περίσταση.

Επιτροπή των «Τεσσάρων Σοφών»

Από το 1948 έως το 1960 το κύριο σώμα διαβουλεύσεων και συντονισμού οικονομικών αποφάσεων σε πανευρωπαϊκή κλίμακα ήταν ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας (ΟΕΟΣ).

Καθώς οι πληγές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου είχαν επουλωθεί, υπήρχαν αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον η συνεργασία που υπαινισσόταν ο τίτλος του Οργανισμού θα συνεχιζόταν, δεδομένου μάλιστα ότι ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες προχώρησαν στην ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), ενώ άλλες συγκρότησαν την Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ).

'The Four Wisemen'—Engineers of the Organization for Economic Co-operation and Development

Shown, left to right, as they arrived at the Château de la Muette, Paris, on March 17, 1960, to discuss reorganization of the old OEEC: Bernard Clappier of France, Randolph Burgess of the United States, Xenophon Zolotas of Greece, and Sir Paul Gore-Booth of Britain. Their subsequent report formed the basis of the new OECD.

Zolotas suggested that the surplus of lender countries should be deposited with the IMF, which could rechannel it into financing facilities for borrower developing countries facing problems with their balance of payments. His proposal was finally adopted in 1961 as the "Zolotas-Jacobsson plan" and incorporated into IMF policies, strengthening the stability of the international monetary system.

During the 1960s, Zolotas focused intensely and systematically on the issue of international payments in general and gold in particular. He suggested that sales of gold should no longer enjoy the safety of the fixed price of gold under the Bretton Woods system and that the price of gold should be allowed to float. Also, the United States should cease to convert dollars into gold and instead issue "gold certificates".

In 1976 when the IMF finally decided to introduce the Special Drawing Rights as a unit of exchange to replace gold, Zolotas welcomed the decision as overdue. In his opinion, the collapse of the Bretton Woods system was not the result of weaknesses in the US economy but of speculation on gold, as he had pointed out so often in the past.

The speeches of Zolotas for years at the IMF reveal a realist with a strong capacity for synthesis and a grasp of what was feasible under changing circumstances.

Committee of the "Four Wise Men"

Between 1948 and 1960, the main forum for consultations and coordination of economic decisions in Europe was the Organisation for European Economic Co-operation (OEEC).

The wounds from World War II had healed, but it remained uncertain whether the cooperation suggested by the OEEC's title would continue, given that some European countries had established the European Economic Community (EEC), while others had set up the European Free Trade Association (EFTA).

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ — — — —

Ο κ. ΖΟΛΩΤΑΣ ΟΜΙΛΕΙ ΑΓΓΛΙΣΤΙ ΑΛΛΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΛΕΞΕΙΣ

ΕΝΩΠΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κ. Ξενοφῶν Ζολώτας, ὁ ὁποῖος μετέσχε καὶ ἐφέτος τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐτησίας διασκέψεως τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης καὶ τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου, ἐξεφώνησε πρὸς τοὺς συνέδρους σύντομον λόγον εἰς τὴν ἀγγλικὴν συντεταγμένον, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, μὲ λέξεις ἑλληνικῆς προελεύσεως. Λόγῳ τοῦ ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος τῆς ὁμιλίας αὐτῆς τοῦ κ. Ζολώτα, δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸ ἀγγλικὸν κείμενον καὶ ἐν συνεχείᾳ πιστὴν μετάφρασιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἑλληνικήν. Τὸ ἀγγλικὸν κείμενον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Kyrie,

It is Zeus' anathema on our epoch for the dynamism of our economies and the heresy of our economic methods and policies that we should agonize between the Scylla of numismatic plethora and the Charybdis of economic anaemia. It is not my idiosyncracy to be ironic or sarcastic but my diagnosis would be that politicians are rather cryptoplethorists.

Although they emphatically stigmatize numismatic plethora, they energize it through their tactics and practices. Our policies have to be based more on economic and less on political criteria. Our gnomon has to be a metron between political, strategic and philanthropic scopes. Political magic has always been antieconomic.

In an epoch characterised by monopolies, oligopolies, monopsonies, monopolistic antagonism and polymorphous inelasticities, our policies have to be more orthological. But this should not be metamorphosed into plethorophobia which is endemic among academic economists.

Numismatic symmetry should not antagonize economic acme. A greater harmonization between the practices of the economic and numismatic archons is basic. Parallel to this, we have to synchronize and harmonize more and more our economic and numismatic policies panethnically.

These scopes are more practicable now, when the prognostics of the political and ecoonomic barometer are halcyonic.

The history of our didymous organizations in this sphere has been didactic and their gnostic practices will always be a tonic to the polyonymous and idiomorphous ethnical economies. The genesis of the programmed organisation will dynamize these policies. I sympathise, therefore, with the apostles and the hierarchy of our organisations in their zeal to programme orthodox economic and numismatic policies, although I have some logomachy with them.

I apologize for having tyrannized you with my hellenic phraseology. In my epilogue, I emphasize my eulogy to the philoxenous autochthons of this cosmopolitan metropolis and my encomium to you, Kyrie, and the stenographers.

Ἡ πιστὴ μετάφρασις τῆς ἀνωτέρω προσφωνήσεως τοῦ κ. Ξ. Ζολώτα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κύριε (Πρόεδρε),

Ἀποτελεῖ ἀνάθεμα τοῦ Διὸς διὰ τὴν ἐποχήν μας, λόγῳ τοῦ δυναμισμοῦ τῶν οἰκονομιῶν μας καὶ τῶν αἱρετικῶν μας οἰκονομικῶν μεθόδων καὶ πολιτικῆς, τὸ νὰ παλαίωμεν μεταξὺ τῆς Σκύλλας τοῦ νομισματικοῦ πληθωρισμοῦ καὶ τῆς Χαρύβδεως τῆς οἰκονομικῆς κοχεξίας.

Δὲν τείνω ἐξ ἰδιοσυγκρασίας πρὸς τὴν εἰρωνείαν ἢ τὸν σαρκασμόν. Ἡ διάγνωσίς μου ὅμως εἶναι ὅτι οἱ πολιτικοὶ εἶναι μᾶλλον κρυπτοπληθωρισταί.

Παρ' ὅλον ὅτι στιγματίζουν ἐντόνως τὸν νομισματικὸν πληθωρισμόν, τὸν θέτουν εἰς κίνησιν διὰ τῆς τακτικῆς καὶ τῶν πράξεών των.

Ἡ πολιτική μας πρέπει νὰ βασίζεται περισσότερον ἐπὶ οἰκονομικῶν καὶ ὀλιγώτερον ἐπὶ πολιτικῶν κριτηρίων.

Ὁ γνώμων μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἰσορροπία μεταξὺ πολιτικῶν, στρατηγικῶν καὶ ἀνθρωπιστικῶν ἐπιδιώξεων. Ἡ πολιτικὴ μαγικὴ ὑπῆρξε ἀντιοικονομική.

Εἰς μίαν ἐποχὴν χαρακτηριζομένην ἀπὸ μονοπώλια, ὀλιγοπώλια, μονοψώνια, μονοπωλιακὸν ἀνταγωνισμὸν καὶ πολυμόρφους ἀνελαστικότητας, ἡ πολιτική μας πρέπει νὰ καταστῇ πλέον ὀρθολογιστική. Τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀποληξῇ εἰς τὴν πληθωροφοβίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἐνδημικὴ μεταξὺ τῶν ἀκαδημαϊκῶν οἰκονομολόγων.

Ἡ νομισματικὴ ἰσορροπία δὲν πρέπει νὰ ἀνταγωνίζεται τὴν οἰκονομικὴν ἄνοδον.

Μία καλυτέρα ἐναρμόνισις τῶν πράξεων τῶν οἰκονομικῶν καὶ νομισματικῶν ἀρχῶν εἶναι βασική.

Παραλλήλως πρέπει νὰ συγχρονίσωμεν καὶ νὰ ἐναρμονίσωμεν περισσότερον τὴν οἰκονομικὴν καὶ νομισματικὴν μας πολιτικὴν ἐπὶ παγκοσμίου ἐπιπέδου.

Οἱ ἀντικειμενικοὶ αὐτοὶ σκοποὶ εἶναι περισσότερον πραγματοποιήσιμοι τώρα ὅτε τὸ πολιτικὸν καὶ οἰκονομικὸν βαρόμετρον προβλέπει ἀλκυονίδας ἡμέρας.

Ἡ ἱστορία τῶν διδύμων ὀργανισμῶν μας εἰς τὸν τομέα αὐτὸν εἶναι διδακτική καὶ αἱ σώφρονες μέθοδοί των πάντοτε θὰ τονώνουν τὰς ποικίλας καὶ ἰδιομόρφους ἐθνικὰς οἰκονομίας. Ἡ γένεσις τοῦ σχεδιαζομένου ὀργανισμοῦ θὰ ἐνδυναμώσῃ αὐτὴν τὴν πολιτικήν. Συνεπῶς διάκειμαι συμπαθῶς πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ τὴν ἱεραρχίαν τῶν ὀργανισμῶν μας εἰς τὰς προσπαθείας των πρὸς διαμόρφωσιν ὀρθοδόξου οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς, παρ' ὅλον ὅτι ἔχω καὶ μερικὰς διαφωνίας μετ' αὐτῶν.

Ζητῶ συγγνώμην διότι σᾶς ἐτυράννησα μὲ τὴν ἑλληνικὴν φρασεολογίαν μου.

Περαιώνων, ἐκφράζω τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου εἰς τοὺς φιλοξένους κατοίκους τῆς κοσμοπολιτικῆς αὐτῆς μητροπόλεως καὶ τὰ συγχαρητήριά μου πρὸς ὑμᾶς, Κύριε, καὶ τοὺς στενογράφους.

Άρθρο στην εφημερίδα *Το Βήμα*, όπου αναδημοσιεύεται ο δεύτερος λόγος στα αγγλικά με λέξεις ελληνικής προέλευσης που εκφώνησε ο Ξενοφών Ζολώτας στο ΔΝΤ, 4.10.1959

Article in the newspaper *To Vima*, publishing the second speech in English with words of Greek origin that Xenophon Zolotas delivered at the IMF, 4 Oct. 1959

IATE/HABoG: A2Σ5Y2Φ1672

Μπροστά στο διαφαινόμενο αυτό χάσμα, οι ηγέτες ΗΠΑ, Γαλλίας, Γερμανίας και Ηνωμένου Βασιλείου αποφάσισαν, σε συνάντησή τους στο Παρίσι το 1959, τη διαδικασία μέσω της οποίας συγκροτήθηκε Επιτροπή «Τεσσάρων Σοφών» που θα προετοίμαζε προτάσεις για τη μετεξέλιξη του ΟΕΟΣ. Δίπλα στον Αμερικανό W. Randolph Burgess, τον Γάλλο Bernard Clappier και τον Βρετανό Paul Gore-Booth επιλέχθηκε ο Έλληνας Ξενοφών Ζολώτας.

Η παρουσία του Ζολώτα συμβόλιζε τον ρόλο που καλούνταν να παίξουν οι μικρότερες ευρωπαϊκές χώρες στην παγκόσμια οικονομία και την ανάγκη να ληφθούν υπόψη τα συμφέροντά τους στις διαβουλεύσεις των Μεγάλων Δυνάμεων. Οι τέσσερεις σοφοί κατέληξαν στην πρόταση δημιουργίας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ο οποίος εκτός των ευρωπαϊκών χωρών θα περιλάμβανε τις ΗΠΑ, τον Καναδά και άλλες χώρες και θα είχε ως αντικείμενο τον μεταξύ τους συντονισμό, τη διαβούλευση και την οικονομική ανάπτυξη.

Η συμμετοχή του Ζολώτα στην Επιτροπή των «Τεσσάρων Σοφών» πιστοποιεί τη φήμη, την αποδοχή και το κύρος του στη διεθνή οικονομική κοινότητα.

Faced with this emerging chasm, the leaders of the United States, France, Germany and the United Kingdom decided at a meeting in Paris in 1959 to appoint a group of four "Wise Men" to consider options for the OEEC's reform. Alongside the American W. Randolph Burgess, the French Bernard Clappier and the British Paul Gore-Booth, the Greek Xenophon Zolotas was appointed member of the Committee of Four Wise Men.

Zolotas' appointment symbolised the role that the smaller countries were summoned to play in the world economy, as well as the need to take their interests into consideration in the consultations of the Great Powers. The four wise men concluded their work with the proposal to create the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), which, in addition to European countries, would also include the United States, Canada and other countries, and would undertake coordination, consultation and design of policies to promote economic development.

Zolotas' place among the "Four Wise Men" attests to his authority in the international economic community.

Ο Ξενοφών Ζολώτας με τη σύζυγό του Λόλα τη δεκαετία του '80
Xenophon Zolotas with his wife Lola in the 1980s

Ο άνθρωπος Ζολώτας

Στις προηγούμενες ενότητες είδαμε διάφορες πτυχές της προσωπικότητας του Ξενοφώντος Ζολώτα. Ποια όμως από όλες θα καταγράψουμε στη συλλογική μας μνήμη στα χρόνια που έρχονται;

Τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος; Τον αγαπητό καθηγητή, οικονομολόγο και Ακαδημαϊκό; Τον θεωρητικό που έγραψε δεκάδες βιβλία; Ή τον Πρωθυπουργό της οικουμενικής κυβέρνησης; Μάλλον θα πρέπει να τον θυμόμαστε για όλα αυτά, αλλά και για την ποιότητα του χαρακτήρα του. Χωρίς αυτήν δεν θα μπορούσε να είχε υλοποιήσει όλα τα άλλα.

Από την παιδική του ηλικία ήταν πολύ κοινωνικός. Αγαπούσε το ποδόσφαιρο και έπαιζε συχνά στη γειτονιά του. Μεγαλώνοντας, έγινε ένα κομψός νεαρός, πολύ καλός στο άλμα εις ύψος και στο κολύμπι.

Zolotas the man

In the previous sections, we saw different aspects of Xenophon Zolotas' personality and activity. However, it remains to be seen how we will collectively remember him down the road.

Will we remember him predominantly as Governor of the Bank of Greece? As the endearing professor, economist and Academician? As the theorist who penned dozens of books? Or as the prime minister of the national unity government? We will most probably remember him for all of the above, plus his rare qualities as an individual, without which the former would not have been possible.

From a young age, he was very sociable. As a boy he loved football and used to play in his neighbourhood. He developed into a sophisticated young man, good at high jump and swimming.

Όταν στα 16 του εισήχθη στη Νομική Σχολή Αθηνών, ο πατέρας του αντέδρασε, γιατί ήθελε ο γιος του να συνεχίσει την οικογενειακή επιχείρηση, όμως ο Ξενοφών Ζολώτας ήταν αποφασισμένος να ακολουθήσει το όνειρό του.

Προτού κλείσει τα 18, έφυγε για σπουδές στη Λειψία. Στα 24 του ήταν ήδη καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης και δίδασκε φοιτητές συνομήλικους, αλλά και αρκετά μεγαλύτερούς του. «Με τους φοιτητές δεν είχα προβλήματα», θα εξομολογηθεί αργότερα, «ίσα-ίσα επειδή ήμασταν κοντά στην ηλικία τα καταφέρναμε να συνεννοηθούμε πολύ καλά».

Ούτως ή άλλως, πάντα είχε νεανική διάθεση. Μιλούσε γοργά, κινούνταν γοργά, αντιλαμβανόταν γοργά και αντιδρούσε γοργά. Χειμερινός κολυμβητής, είχε αναγάγει το κολύμπι σε απαράβατο κανόνα στη ζωή του. Ήταν άνθρωπος λιτοδίαιτος, κομψός, με αίσθηση της απόλαυσης των καλών πραγμάτων της ζωής και με ιδιαίτερη αγάπη για τη μουσική, η οποία άλλωστε τον συνέδεσε και με τη σύζυγό του: η Λόλα ήταν μέτζο σοπράνο πριν γνωριστούν. Έχει ειπωθεί για εκείνη ότι η ομορφιά της, η ευρύτατη καλλιέργειά της, η καλοσύνη της και το κομψό στιλ της συμπλήρωναν την προσωπικότητά του με τον καλύτερο τρόπο.

Ενδεικτικό του χαρακτήρα του Ζολώτα είναι ότι τον Μάρτιο του 1979, τιμώντας τη μνήμη των γονιών του, ίδρυσε κοινωφελές μορφωτικό ίδρυμα με την επωνυμία «Χριστιανικό Μορφωτικό Ίδρυμα εις μνήμην Ευθυμίου και Κωνσταντίνας Ζολώτα». Το ίδρυμα αυτό, εκτός από τις άλλες δραστηριότητές του, έδινε και υποτροφίες σε φοιτητές που ήθελαν να σπουδάσουν στο εξωτερικό. Για να μπορεί το ίδρυμα να υλοποιεί τους στόχους του, ο Ξ. Ζολώτας δώρισε το τετραώροφο σπίτι του στην οδό Φρυνίχου 8 στην Πλάκα, καθώς και ένα κατάστημα στη συμβολή των οδών Ερμού και Κορνάρου στην Αθήνα.

«Τέσσερα πράγματα με έμαθε ο πατέρας μου», θα πει σε συνέντευξή του. «Πρώτα να είμαι έντιμος, δεύτερο να είμαι δίκαιος, τρίτο γενναιόδωρος και τέταρτο σκληρός. Εκείνος ήταν. Και εγώ, ολόκληρη τη ζωή μου, προσπάθησα να του μοιάσω».

When he entered the Law School of Athens at age 16, his father was not happy, as he wanted his son to continue the family business. Xenophon, however, was determined to pursue a different dream.

Before turning 18, he went to Leipzig to further his studies. By age 24, he had already become professor at the University of Thessaloniki, where he taught students either his age or older. "I had no problems with the students", he would later confess, "on the contrary, being of similar age, we managed to get along very well".

In fact, he would always retain a youthful disposition. He talked fast, moved fast, understood fast and reacted fast. Swimming was a favourite activity that he engaged in year-round. Without indulging in extravagance, he was a man of refined tastes and a love of music –a love he shared with his wife: Lola was a mezzo soprano before their marriage. Lola's beauty, culture, kindness and elegance made her the perfect partner for him.

Indicative of Zolotas' nature was his launching, in March 1979, of a charitable trust in memory of his parents, the Efthymios and Konstantina Zolotas Memorial Foundation. Apart from its other activities, the Foundation granted scholarships to students for studies abroad. Zolotas endowed the Foundation with his four-storey house at 8 Phrynichou Str., in the Athens district of Plaka, as well as a store on the corner of Ermou and Kornarou streets in downtown Athens.

"My father taught me four things", Zolotas once said in an interview. "First, to be honest; second, to be fair; third, to be generous; and fourth, to be tough. My father was. And I have tried, all my life, to be like him".

Ο Ξενοφών Ζολώτας σε βραδιά χορού, 21.3.1958

Xenophon Zolotas at a ball, 21 March 1958

IATE/HABoG: K12AL1F9

Ο Ξενοφών Ζολώτας σε δεξίωση στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία με την Elizabeth Taylor. Δεξιά στη φωτογραφία ο σύζυγός της Michael Todd, 4.2.1958

Xenophon Zolotas at a reception in the hotel Grande Bretagne with Elizabeth Taylor. Next to her, on the right of the photo, is her husband Michael Todd, 4 Feb. 1958

IATE/HABoG: K13AL1Φ88

Ο Ξενοφών Ζολώτας και ο Αριστοτέλης Ωνάσης στην είσοδο του Μητροπολιτικού Ναού Αθηνών κατά τον γάμο της πριγκίπισσας Σοφίας με τον διάδοχο του ισπανικού θρόνου Don Juan Carlos, 14.5.1962

Xenophon Zolotas and Aristotle Onassis in front of the Metropolitan Cathedral of Athens during the wedding of Princess Sophia of Greece with Don Juan Carlos of Spain, 14 May 1962

IATE/HABoG: K12AL1Φ31

Εξώφυλλο του εβδομαδιαίου περιοδικού *Εικόνες* με τον Ξενοφώντα Ζολώτα και τη σύζυγό του στην κατοικία τους, 10.3.1967

Front cover of the weekly *Eikones* featuring Xenophon Zolotas and his wife at their house, 10 March 1967

Αδημοσίευτο κείμενο του Ξενοφώντος Ζολώτα για τον Οίκο Ζολώτα, γραμμένο στα γαλλικά με λέξεις ελληνικής προέλευσης, κατ' αναλογία με τους ιστορικούς λόγους που εκφώνησε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Unpublished document written for Zolotas House of Jewelry by Xenophon Zolotas in French using words of Greek origin, by analogy to the historical speeches he delivered at the International Monetary Fund

LA CHRYSOTECHNIE* HELLÉNIQUE

DÈS L' ÉPOQUE ARCHAÏQUE, L' HELLADE ÉTAIT LE CENTRE DE LA CHRYSOTECHNIE.

LES HELLÈNES, TECHNICIENS DE DEXTÉRITÉ FANTASTIQUE, ONT ÉTÉ LES DÉMIURGES DE PROTOTYPES CHRYSOTECHNIQUES FAMEUX.

PENDANT LA PÉRIODE CLASSIQUE ET HELLÉNISTIQUE CETTE TECHNIQUE EST A SON APOGÉE. BASÉE SUR DES THÈMES GRAPHIQUES, OU GÉOMÉTRIQUES, ANTHROPOMORPHES OU ZOOMORPHES, ÉROTIQUES OU BUCOLIQUES, SYMBOLIQUES OU ALLÉGORIQUES, ELLE SE CARACTÉRISE PAR UNE SYMÉTRIE, UNE EURYTHMIE ET UNE HARMONIE QUI SE SYNTHÉTISENT EN UNE MAGIE ESTHÉTIQUE.

CHEZ LES BYZANTINS, LA CHRYSOTECHNIE, PAR LA POLYMORPHIE ET LA POLYCHROMIE, EST UNE CRISTALLISATION TOUT AUSSI POÉTIQUE QUE LES MOSAÏQUES ET L' ICONOGRAPHIE. LA MYSTIQUE DES SYMBOLES AUSTÈRES ET IDÉALISÉS, EST A LA BASE DE L' ESTHÉTIQUE CHRÉTIENNE DE CETTE ÉPOQUE.

LES TECHNICIENS NÉOHELLÈNES DANS L' OPTIQUE D' UNE HISTOIRE SI DIDACTIQUE PRATIQUENT A NOTRE ÉPOQUE CETTE TECHNIQUE AVEC ZÈLE, EN ÉPIGONES TALENTUEUX ET LA CHRYSOTECHNIE NÉO-HELLÉNIQUE EST DANS UNE PÉRIODE D' ACMÉ ANALOGUE A CELLE DES ÉPOQUES CLASSIQUE ET BYZANTINE.

LA CHRYSOTHÈQUE ZOLOTAS EST UNE GALAXIE DE BRACELETS, DE DIADÈMES ET D' UNE MYRIADE D' ARCHÉTYPES ET NÉOTYPES DE LA POÉSIE CHRYSOTECHNIQUE HELLÉNIQUE.

VOUS SEREZ MAGNÉTISÉS ET ENTHOUSIASMÉS.
VOUS SEREZ NOS PROSÉLYTES.

LA CHRYSOTHÈQUE
ZOLOTAS
370, RUE ST. HONORÉ (PLACE VENDÔME)
PARIS

LES MOTS DANS CE TEXTE SONT D' ORIGINE GRECQUE A L' EXCEPTION DES MOTS AUXILIAIRES.

*CHRYSOS (ΧΡΥΣΟΣ) SIGNIFIE EN GREC OR.

Αντί επιλόγου

Ο Ξενοφών Ζολώτας ήταν, χωρίς υπερβολή, ένας από τους πιο χαρισματικούς Έλληνες του 20ού αιώνα.

Αλήθεια, τι θα έλεγε άραγε στην παρούσα συγκυρία; Δεν γνωρίζουμε. Μια από τις πολλές του παραινέσεις συμπυκνώνει κάτι που ο ίδιος τόνιζε όλες τις εποχές: «Θεωρώ πατριωτικό καθήκον όλων των Ελλήνων κάθε παρατάξεως όπως συμβάλλουν εις την ανάσχεσιν της κακώς εννοουμένης πολιτικοποιήσεως των οικονομικών προβλημάτων της χώρας».

Είναι προφανές ότι οι απόψεις του Καθηγητή είναι ακόμα και σήμερα επίκαιρες και μάλιστα κατά έναν ιδιαίτερα αιχμηρό τρόπο.

Epilogue

Xenophon Zolotas was, without exaggeration, one of the most remarkable figures of 20th century Greece.

One cannot help but wonder what he would have said of our present situation. We will never know. One of his many admonitions encapsulates what he used to stress at all times: "I consider it the patriotic duty of all Greeks, irrespective of their political affiliation, to help put an end to the politicisation of the country's economic problems".

The Professor's views remain relevant and particularly incisive to this day.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ
CATALOGUE OF EXHIBITS

1. Ο Ξενοφών Ζολώτας σε νηπιακή ηλικία. Το επιστολικό δελτάριο φέρει χειρόγραφη αφιέρωση προς τον παππού του, 1908

1. Portrait postcard of Xenophon Zolotas in his early childhood, addressed to his grandfather, 1908

IATE/HABoG: K9ALB1Φ27

2

4

5

2.-3. Ο Ξενοφών Ζολώτας σε παιδική ηλικία, χ.χ.

2.-3. Xenophon Zolotas as a boy (undated)

IATE/HABoG: K6ΦAK2Φ31, K2ΦAK1Φ2

4. Ο Ξενοφών Ζολώτας μαθητής στη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή Αθηνών, 1916-1918

4. Xenophon Zolotas student at the Rizarios Ecclesiastical School; 1916-1918

IATE/HABoG: K2ΦAK1Φ3

5. Ο Ξενοφών Ζολώτας με τον πατέρα του Ευθύμιο και τη μητέρα του Κωνσταντίνα, χ.χ.

5. Xenophon Zolotas with his father Efthymios and his mother Konstantina (undated)

IATE/HABoG: K9ALB1Φ11

6. Φοιτητική ταυτότητα του Ξενοφώντος Ζολώτα από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Νομικής, 1920-1921. Στην οπίσθια όψη του δελτίου επισυνάπτεται φωτογραφία του Ξενοφώντος Ζολώτα

6. Xenophon Zolotas' student card from the Faculty of Law of the Kapodistrian University of Athens, with his photo on the back, 1920-1921

IATE/HABoG: A2S6Y2F106T1

6

7

8

7. Φοιτητική ταυτότητα του Ξενοφώντος Ζολώτα από το Πανεπιστήμιο της Λειψίας, 29.10.1925

7. Xenophon Zolotas' student card from the University of Leipzig, 29 Oct. 1925

IATE/HABoG: A2S6Y2F106T2

8. Έγγραφο των γαλλικών αρχών στο οποίο αναφέρεται η φοιτητική ιδιότητα του Ξενοφώντος Ζολώτα, 11.8.1930

8. Document issued by the French authorities mentioning Xenophon Zolotas' student status, 11 Aug. 1930

IATE/HABoG: A2S6Y2F106T3

9. Ο Ξενοφών Ζολώτας απολαμβάνει στιγμές ξεκούρασης στην ύπαιθρο, χ.χ.

9. Xenophon Zolotas enjoying a moment of leisure at the countryside (undated)

IATE/HABoG: K2ΦAK1Φ4

10.-11. Ο Ξενοφών Ζολώτας σε νεαρή ηλικία, καθώς διαβάζει βιβλίο, 1.1.1927

10.-11. Xenophon Zolotas as a young adult, reading a book, 1 Jan. 1927

IATE/HABoG: K9ALB1Φ34, K6ALB2Φ30

12.-13. Επιστολικό δελτάριο στο οποίο εικονίζεται ο Ξενοφών Ζολώτας, χ.χ.

12.-13. Picture postcard of Xenophon Zolotas (undated)

IATE/HABoG: K2ΦAK1Φ5, K2ΦAK1Φ7T1

14. Η διδακτορική διατριβή του Ξενοφώντος Ζολώτα μεταφρασμένη στην ελληνική γλώσσα με τίτλο «Η Ελλάς εις το στάδιον της εκβιομηχανίσεως», Ελευθερουδάκης, Αθήνα 1926

14. Xenophon Zolotas' doctoral thesis on "Greece at the stage of industrialisation" translated into Greek and published by Eleftheroudakis, Athens 1926

IATE/HABoG: A2S4Y2F2T1

15. Η διδακτορική διατριβή του Ξενοφώντος Ζολώτα που υποβλήθηκε στο Πανεπιστήμιο της Λειψίας με τίτλο "Griechenland auf dem Wege zur Industrialisierung", Verlag und Druck Von B.G. Teubner Berlin, Λειψία 1926

15. Xenophon Zolotas' doctoral thesis "Griechenland auf dem Wege zur Industrialisierung", Verlag und Druck Von B.G. Teubner Berlin, Leipzig 1926

IATE/HABoG: A2S4Y2F1T1

10

12

14

15

16

17

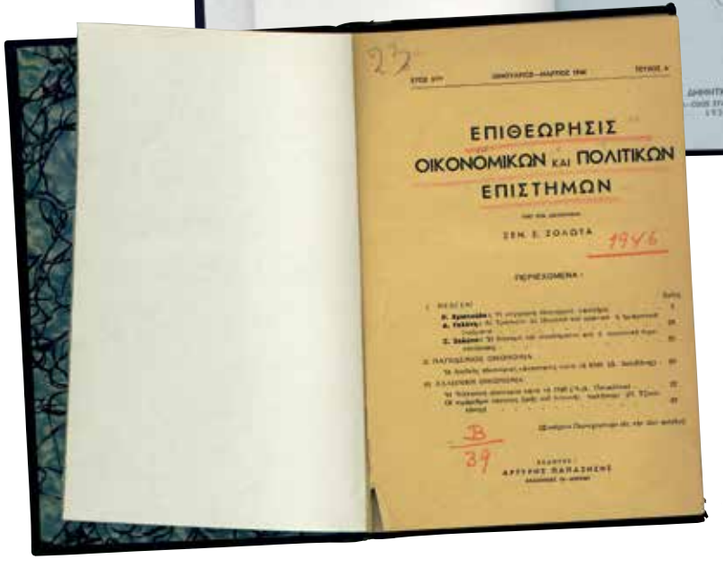

18

16. Πορτραίτο του Ξενοφώντος Ζολώτα από τη διάσημη φωτογράφο Nelly's, 1928

16. Portrait of Xenophon Zolotas by renowned photographer Nelly's, 1928

IATE/HABoG: K9ALB1Φ2

17. *Επιθεώρησις Κοινωνικής και Δημοσίας Οικονομικής,* τεύχος Α΄. Το επιστημονικό περιοδικό που εξέδιδε ο Ξενοφών Ζολώτας με τον Άγγελο Αγγελόπουλο, 1932

17. *Epitheorisis Koinonikis kai Dimosias Oikonomikis* (Review of Social and Public Finance), issue A, journal published by Xenophon Zolotas and Angelos Angelopoulos, 1932

ΤτΕ-Βιβλιοθήκη/BOG-Library: 9787

18. *Επιθεώρησις Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών*, τεύχος Α΄. Επανέκδοση του επιστημονικού περιοδικού που εξέδιδε ο Ξενοφών Ζολώτας, 1946

18. *Epitheorisis Oikonomikon kai Politikon Epistimon*, (Review of Economic and Political Science), issue A. The scientific journal published by Xenophon Zolotas was relaunched and given a new name, 1946

ΤτΕ-Βιβλιοθήκη/BoG-Library: 18527

19. Ιδιόχειρο σχέδιο επιστολής του Ξενοφώντος Ζολώτα προς τον πρωθυπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο, με την οποία αρνείται τη θέση του Γενικού Γραμματέα του Ανώτατου Οικονομικού Συμβουλίου, 3.12.1931

19. Draft letter to the Prime Minister Eleftherios Venizelos, whereby Xenophon Zolotas declines the position of Secretary General at the Supreme Economic Council, 3 Dec. 1931

IATE/HABoG: A2S3Y6F1T1

20. Επιστολή του Ξενοφώντος Ζολώτα προς τον πρόεδρο της Ακαδημίας Αθηνών Εμμανουήλ Ι. Εμμανουήλ, 20.11.1952

20. Letter addressed by Xenophon Zolotas to the President of the Academy of Athens, Emmanouil I. Emmanouil, 20 Nov. 1952

Ακαδημία Αθηνών/Academy of Athens: E88-1/2/1

21. Χαιρετισμός του προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών Εμμανουήλ Ι. Εμμανουήλ με αφορμή την αναγόρευση του Ξενοφώντος Ζολώτα ως τακτικού μέλους της Ακαδημίας. Η εισιτήρια ομιλία του Ξενοφώντος Ζολώτα στην τελετή αναγόρευσής του έφερε τον τίτλο «Η μεταμόρφωσις της κεφαλαιοκρατίας», 13.12.1952

21. Address by the president of the Academy of Athens, Emmanouil I. Emmanouil, saluting the election of Xenophon Zolotas as an ordinary member of the Academy. Xenophon Zolotas delivered an inaugural lecture on "The transformation of capitalism" 13 Dec. 1952

IATE/HABoG: A2S4Y2F45T1

20

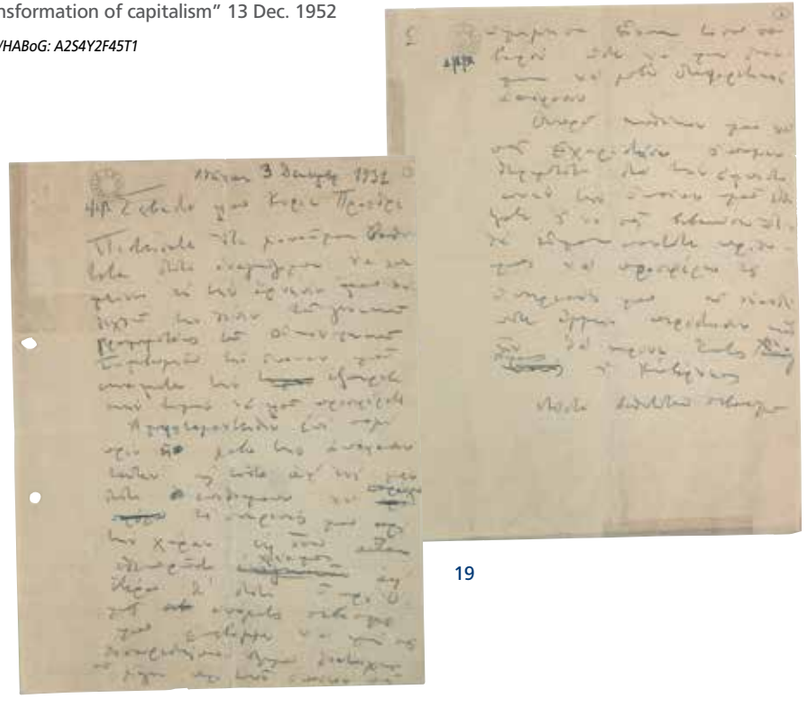

19

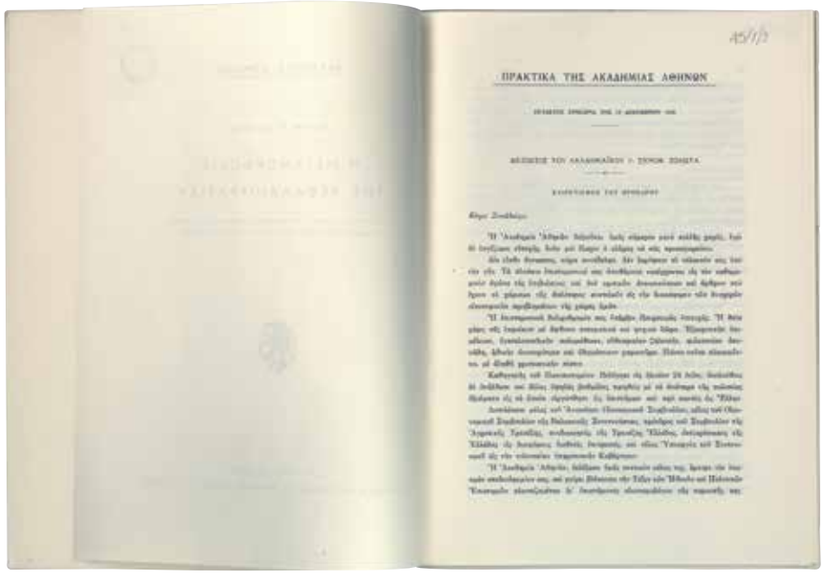

21

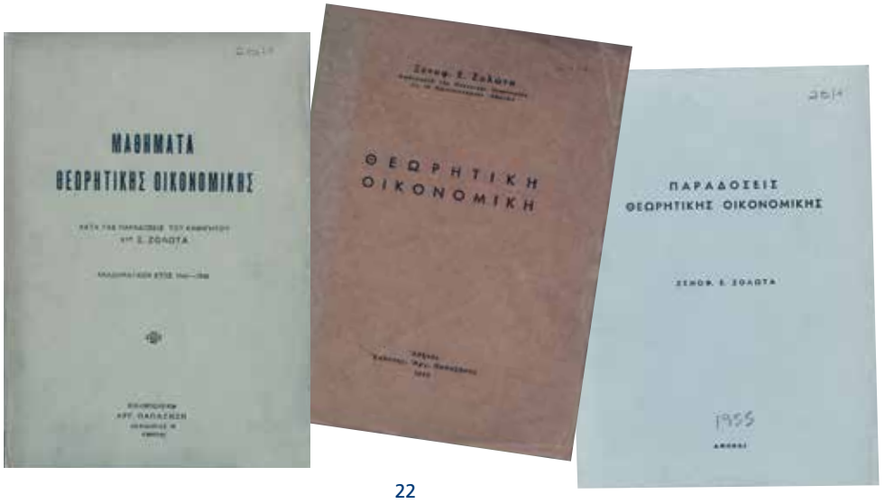

22

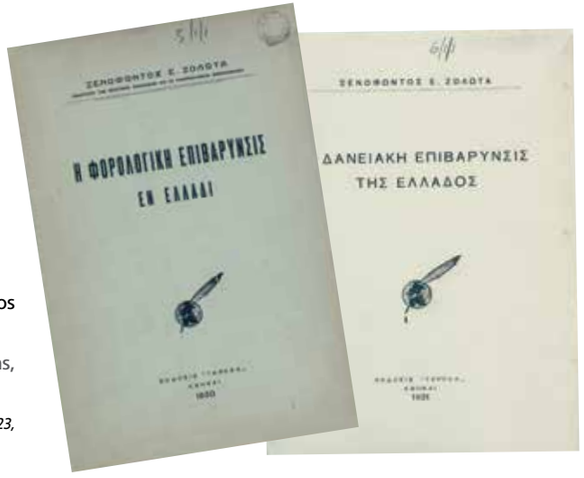

22. Μονογραφίες του Ξενοφώντος Ζολώτα, 1927-1953

22. Monographs by Xenophon Zolotas, 1927-1953

IATE/HABoG: A2S4Y2F20, A2S4Y2F21, A2S4Y2F23, A2S4Y2F5, A2S4Y2F6

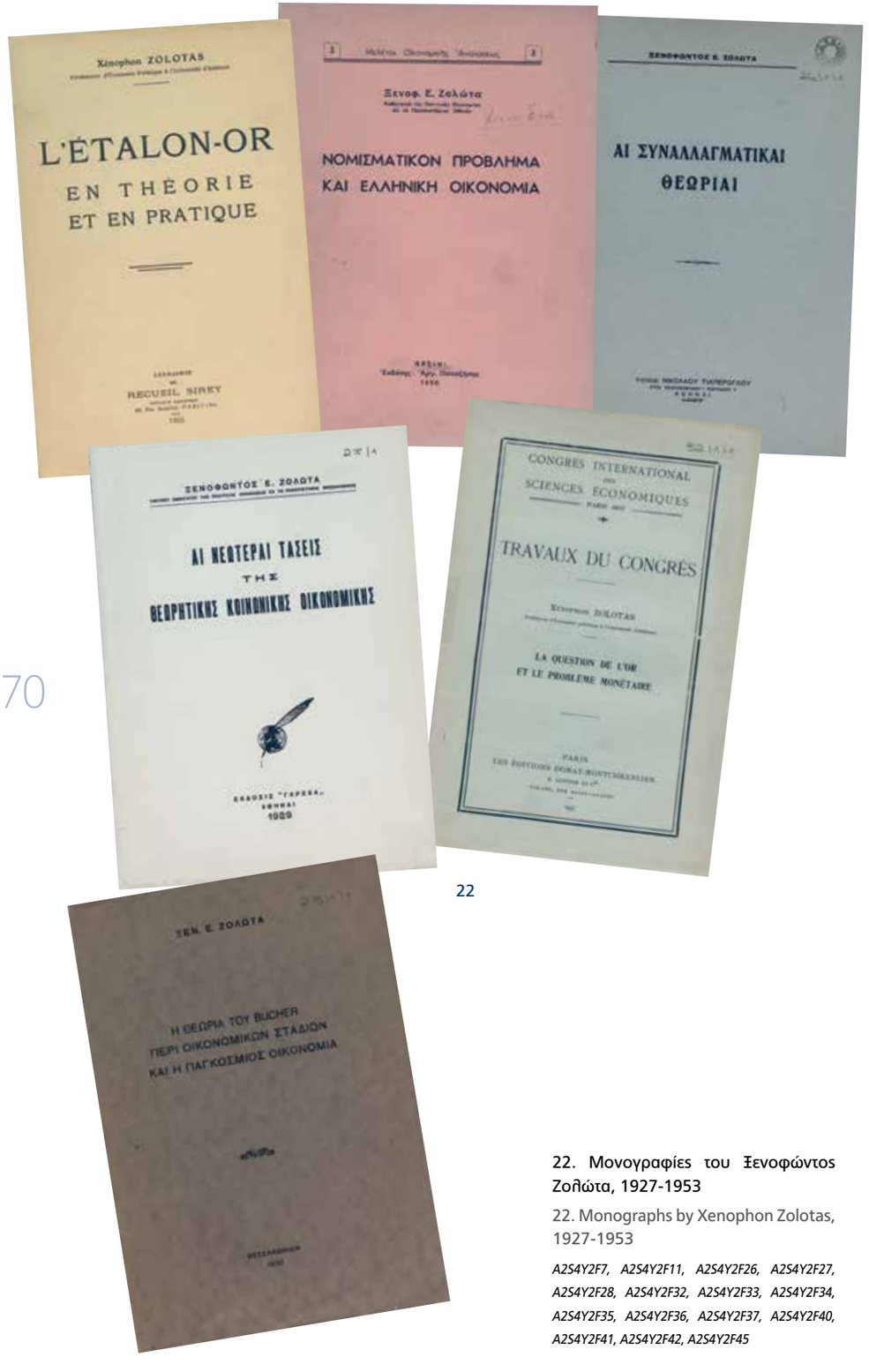

22

22. Μονογραφίες του Ξενοφώντος Ζολώτα, 1927-1953

22. Monographs by Xenophon Zolotas, 1927-1953

A2S4Y2F7, A2S4Y2F11, A2S4Y2F26, A2S4Y2F27, A2S4Y2F28, A2S4Y2F32, A2S4Y2F33, A2S4Y2F34, A2S4Y2F35, A2S4Y2F36, A2S4Y2F37, A2S4Y2F40, A2S4Y2F41, A2S4Y2F42, A2S4Y2F45

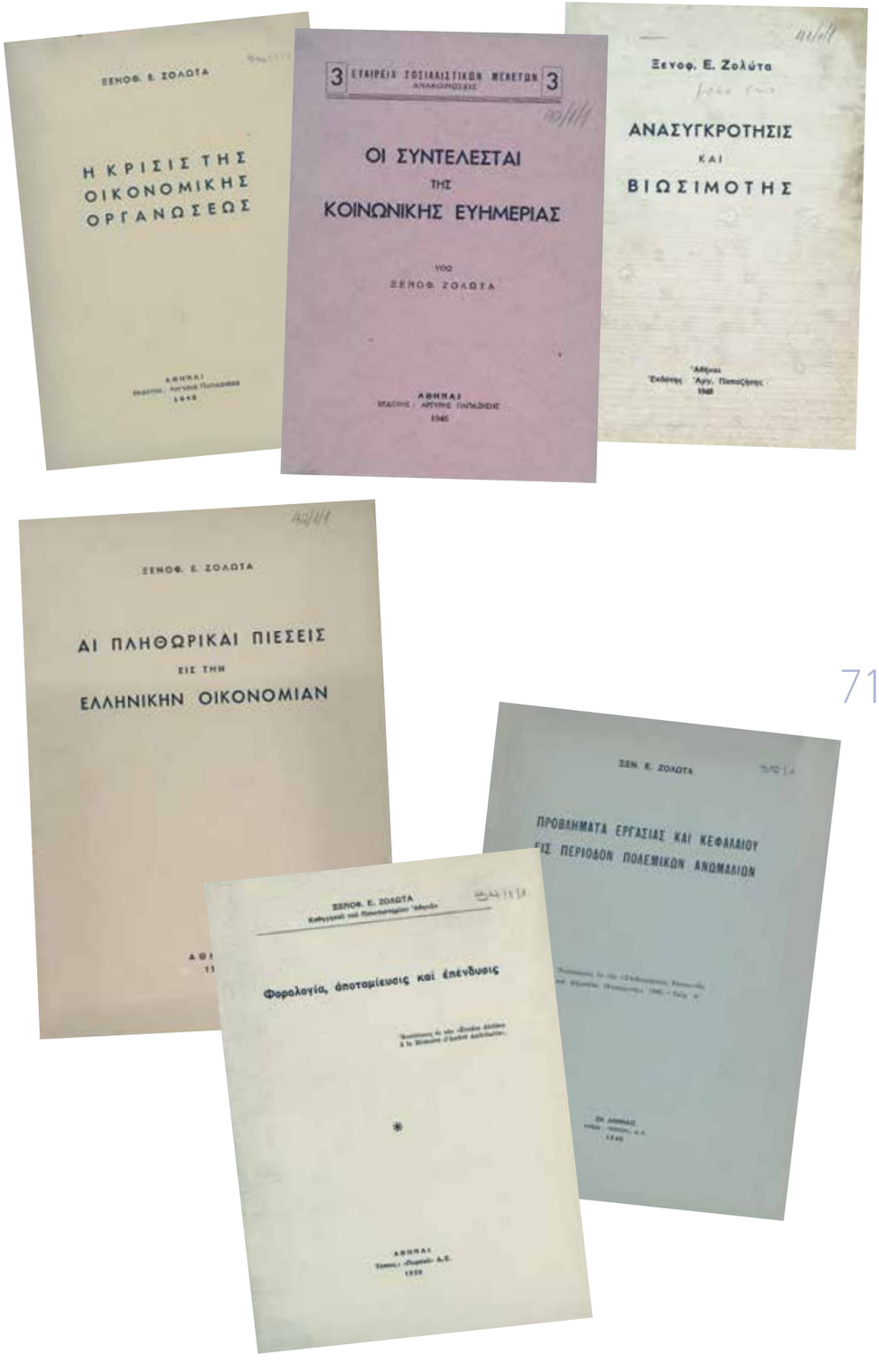

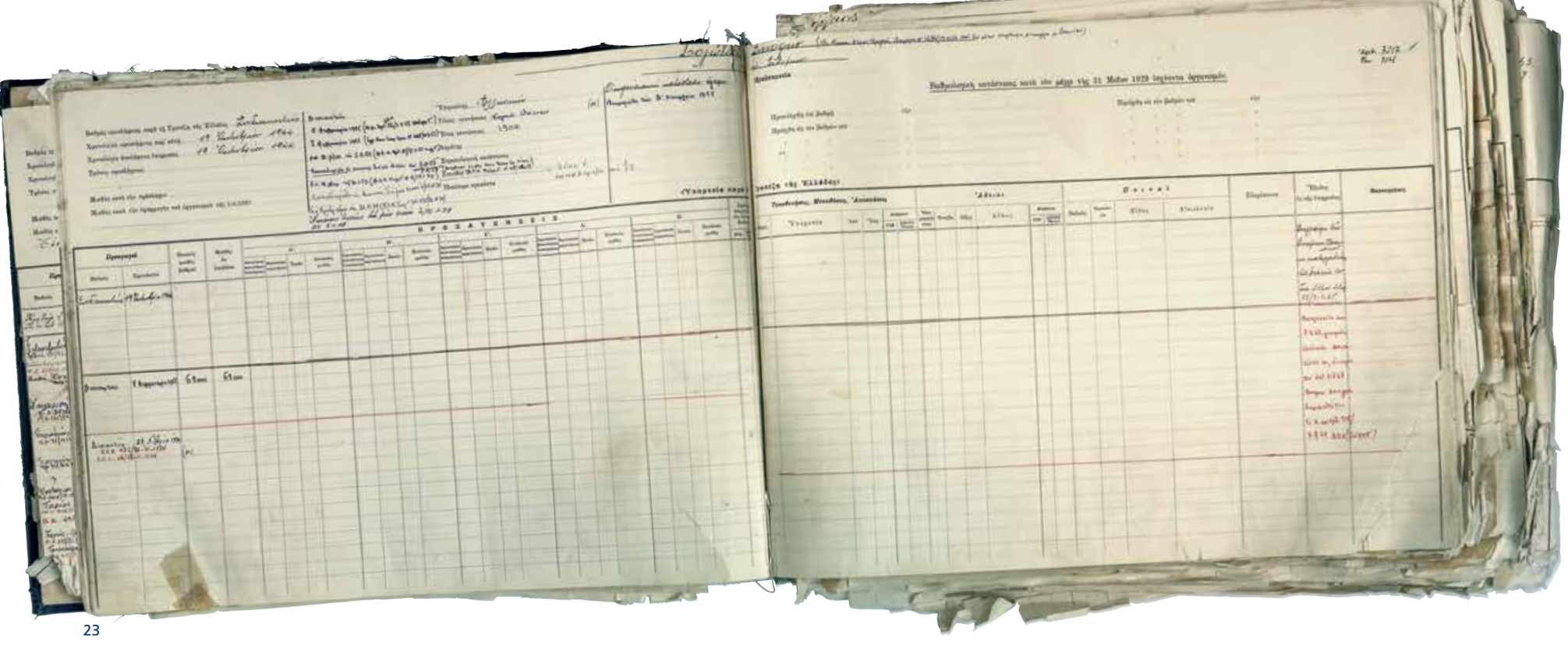

23

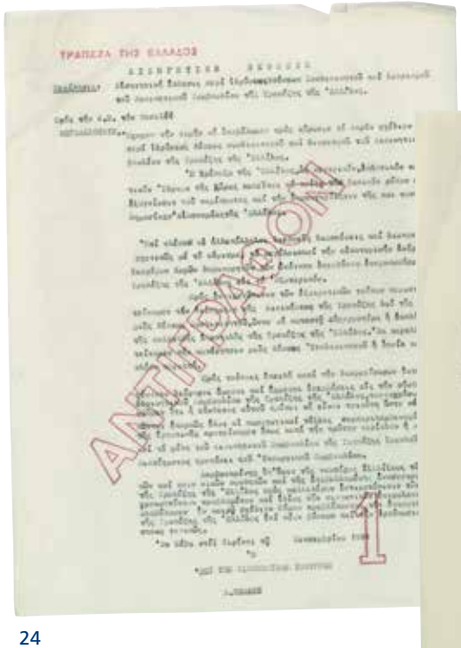

24

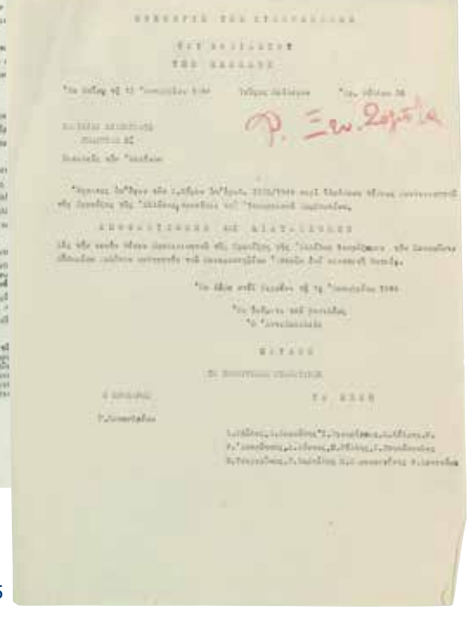

25

23. Βιβλίο Μητρώων της Τράπεζας της Ελλάδος, μητρώο του Ξενοφώντος Ζολώτα με προσωπικά και υπηρεσιακά στοιχεία, 19.10.1944

23. Staff register of the Bank of Greece, entry concerning Xenophon Zolotas with his personal and employment information, 19 Oct. 1944

IATE/HABoG: A1S13Y1F13

24. Εισηγητική έκθεση για την ίδρυση θέσης Συνδιοικητή και τον διορισμό Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος, Σεπτέμβριος 1944

24. Recommendation on the establishment of a co-governorship and on the appointment of a new General Council at the Bank of Greece, Sept. 1944

ΤτΕ-Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού 04/BoG-HR Management Section 04

25. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος, ο διορισμός του Ξενοφώντος Ζολώτα στη θέση του Συνδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, 12.10.1944

25. Government Gazette of the Kingdom of Greece, with the appointment of Xenophon Zolotas as Co-governor of the Bank of Greece, 12 Oct. 1944

ΤτΕ-Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού 05/ BoG-HR Management Section 05

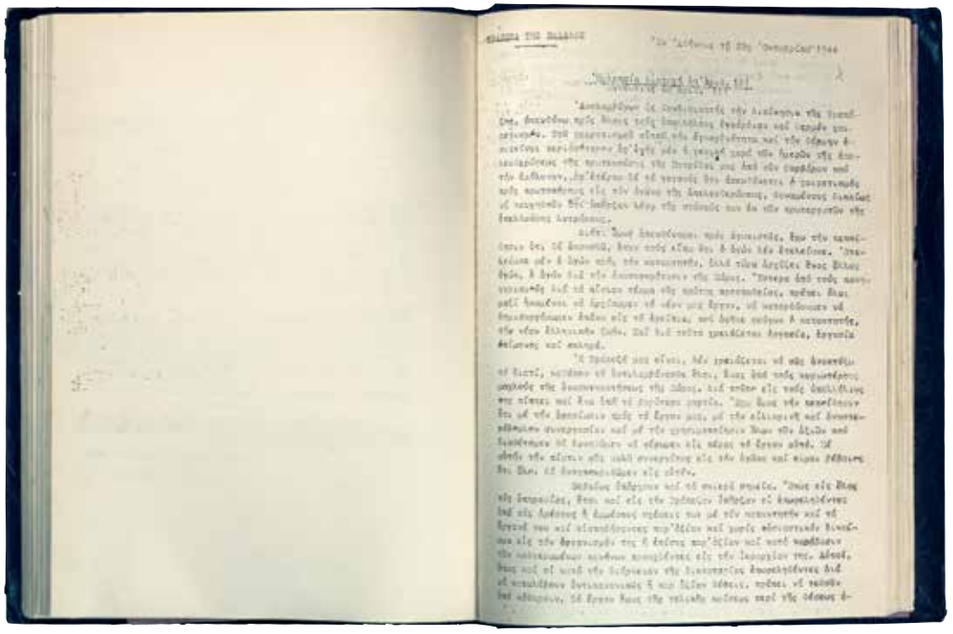

26

28

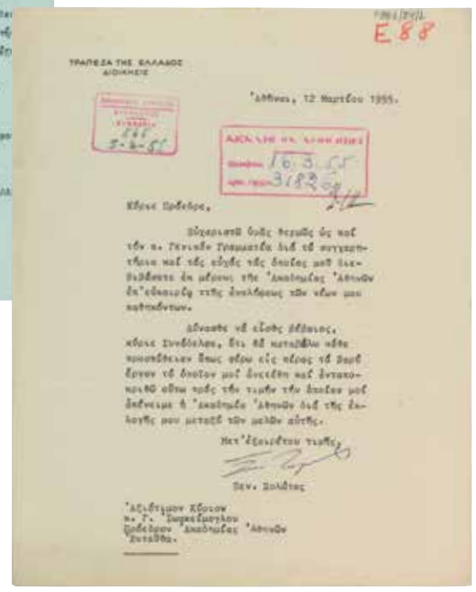

29

27

26. Ημερήσια Διαταγή 121-Εγκύκλιος 111, χαιρετισμός του Συνδιοικητή Ξενοφώντος Ζολώτα προς το προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος, 23.10.1944

26. Order of the Day 121-Circular 111 with Xenophon Zolotas' first official address to the personnel of the Bank of Greece upon taking the position of Co-governor, 23 Oct. 1944

IATE/HABoG: A1S12Y5F32

27. Έγγραφο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών σχετικά με την προϋπηρεσία του Ξενοφώντος Ζολώτα ως καθηγητή, 9.2.1955

27. Certificate from the National and Kapodistrian University of Athens detailing Zolotas' previous employment as a professor, 9 Feb. 1955

ΤτΕ-Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού 01/ BoG-HR Management Section 01

28.-29. Αλληλογραφία μεταξύ του Προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών Γ. Ιωακείμογλου και του Ξενοφώντος Ζολώτα με την ευκαιρία της ανάληψης της Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος από τον δεύτερο, 10.2.1955 και 12.3.1955

28.-29. Correspondence between the President of the Academy of Athens, G. Ioakeimoglou, and Xenophon Zolotas on the occasion of the latter's appointment as Governor of the Bank of Greece, 10 Feb. 1955 and 12 Mar. 1955

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens: E-88-1/23/1, E88-1/24/1

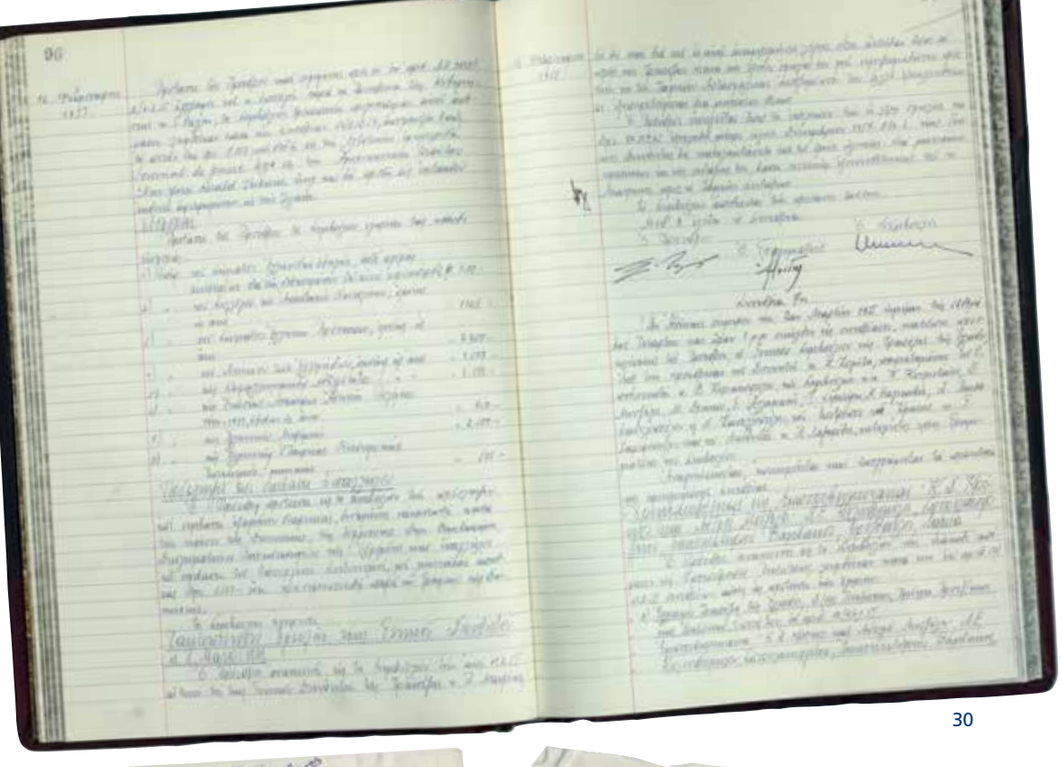

30

31

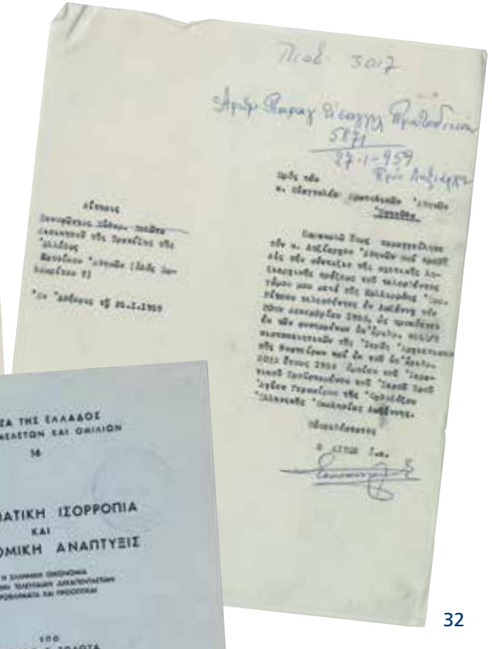

32

33

30. Πρακτικά Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος υπό τη Διοίκηση του Ξενοφώντος Ζολώτα, 16.2.1955

30. Minutes of the General Council of the Bank of Greece from the period of Xenophon Zolotas' governorship,16 Feb. 1955

IATE/HABoG: A1S2Y1F37

31. Πιστοποιητικό του Δήμου Παλαιού Φαλήρου σχετικό με την εγγραφή του Ξενοφώντος Ζολώτα στο Μητρώο Αρρένων του Δήμου, 19.10.1956

31. Certificate of Xenophon Zolotas' registration in the Municipal Rolls of Palaio Faliro, 19 Oct. 1956

TtE-Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού 03/ BoG-HR Management Section 03

32. Αίτηση του Ξενοφώντος Ζολώτα προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών σχετικά με την έκδοση ληξιαρχικής πράξης για τον γάμο του με την Καλλιρρόη Ρίτσου (που τελέστηκε στη Λωζάννη της Ελβετίας), 26.1.1959

32. Xenophon Zolotas' application to the judicial authorities of Athens requesting the registration of his marriage to Kallirhoe Ritsou (which took place in Lausanne, Switzerland), 26 Jan. 1959

TtE-Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού 02/ BoG-HR Management Section 02

33. Μονογραφία του Ξενοφώντος Ζολώτα με τίτλο «Νομισματική ισορροπία και οικονομική ανάπτυξις», εκδ. Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα 1964

33. Xenophon Zolotas' monograph titled "Monetary equilibrium and economic development" (in Greek), published by the Bank of Greece, Athens 1964

IATE/HABoG: A2S4Y2F15T1

34. ΦΕΚ αριθ. 36/1967. Διορισμός του Ξενοφώντος Ζολώτα στη θέση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για μια τετραετία, 30.1.1967

34. Government Gazette No. 36/1967. Appointment of Xenophon Zolotas as Governor of the Bank of Greece for a four-year term, 30 Jan. 1967

TtE-Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού 06/ BoG-HR Management Section 06

34

35

35. Αλληλογραφία μεταξύ των μελών της Επιτροπής των «Τεσσάρων Σοφών»: Ξενοφώντος Ζολώτα, Paul Gore-Booth, Bernard Clappier και Randolph Burgess, 1975-1980

35. Correspondence between the members of the Committee of "Four Wise Men": Xenophon Zolotas, Paul Gore-Booth, Bernard Clappier and Randolph Burgess, 1975-1980

IATE/HABoG: A2S2Y1F25T16, A2S1Y1F25T3, A2S1Y1F25T4, A2S2Y3F6T20, A2S2Y3F6T22

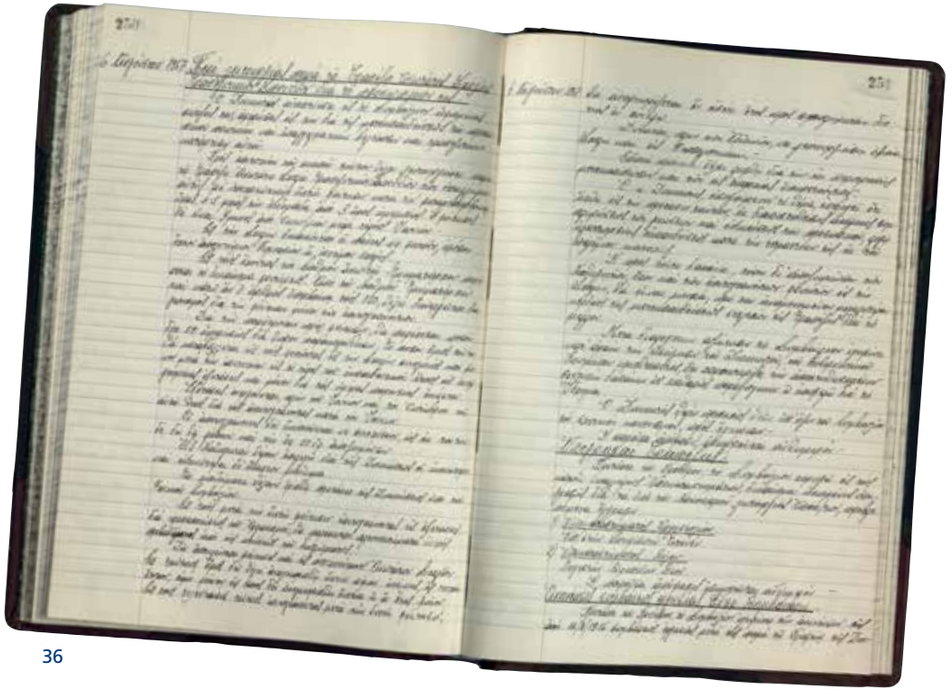

36

36. Πρακτικά Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος. Απόφαση για τη λειτουργία Ανωτάτης Σχολής Τραπεζικών Σπουδών για το προσωπικό της Τράπεζας, 6.8.1957

36. Minutes of the General Council of the Bank of Greece. Decision to establish a School of Banking Studies for the personnel of the Bank, 6 Aug. 1957

IATE/HABoG: A1S2Y1F44

37. Ανακοίνωση υπ' αριθ. 47 της Ανωτέρας Σχολής Τραπεζικών Σπουδών της Τράπεζας της Ελλάδος με το πρόγραμμα διδασκαλίας, 4.11.1958

37. Announcement No. 47 of the School of Banking Studies of the Bank of Greece on the curriculum of the School, 4 Nov. 1958

IATE/HABoG: A2S1Y3F44T12

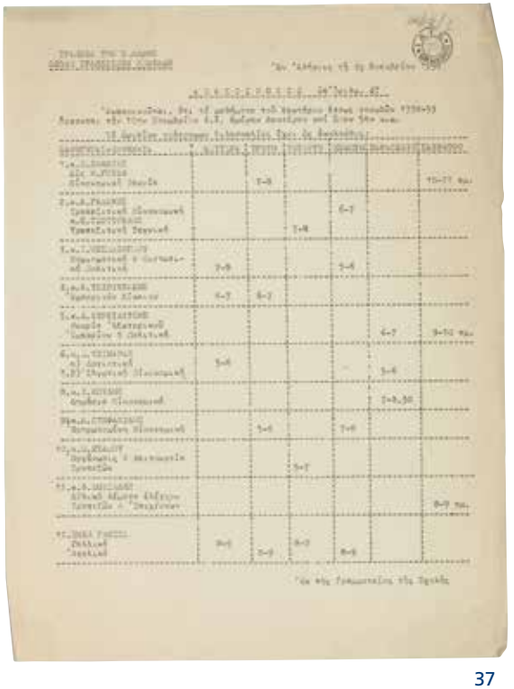

37

38

39

40

38. Πρόγραμμα εισηγήσεων του Ινστιτούτου Τραπεζικών Μελετών στο πλαίσιο ειδικού μετεκπαιδευτικού προγράμματος με θέμα τις προοπτικές και τα προβλήματα από τη σύνδεση της Ελλάδας με την ΕΟΚ, Νοέμβριος 1962

38. Schedule of lectures for a post-graduate programme of the Institute of Banking Research focusing on the prospects and challenges arising from Greece's association with the EEC, Nov. 1962

IATE/HABoG: A2S1Y3F27T7

39. Δημοσίευση με τίτλο «Η αναμόρφωσις του διεθνούς νομισματικού συστήματος», εκδ. Τράπεζα της Ελλάδος, Ινστιτούτο Τραπεζικών Μελετών, Αθήνα 1965

39. "The reform of the international monetary system" (in Greek), published by the Bank of Greece, Institute of Banking Research, Athens 1965

IATE/HABoG: A2S4Y2F66T1

40. Περιοδικό των υπαλλήλων της Τράπεζας της Ελλάδος «Ο Κύκλος», τεύχη αριθ. 1 (Ιούλιος 1961) και 2 (Αύγουστος 1961)

40. Staff magazine of the Bank of Greece "O Kyklos", issues No. 1 (July 1961) and No. 2 (August 1961)

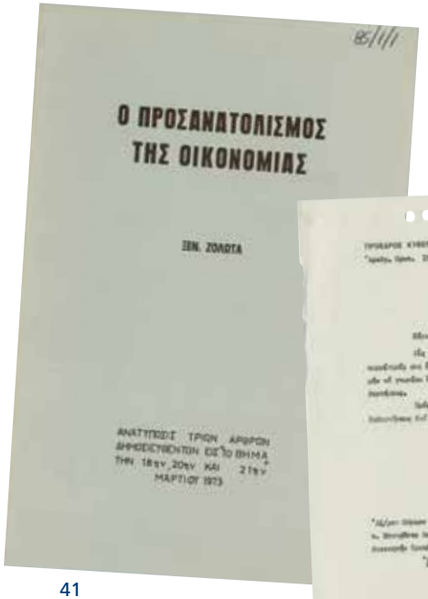

41

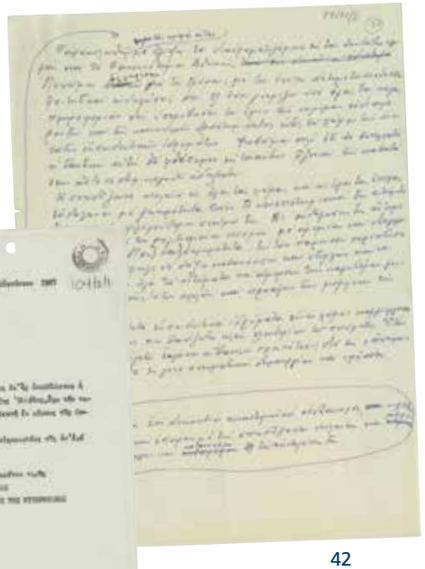

42

43

41. Ανατύπωση τριών άρθρων του Ξενοφώντα Ζολώτα υπό τον τίτλο *Ο προσανατολισμός της οικονομίας*, Αθήνα 1973

41. Reprint of three articles by Xenophon Zolotas under the title *The orientation of the economy*, Athens 1973

IATE/HABoG: A2S4Y2F85T1

42. Σημείωμα του Ξενοφώντος Ζολώτα από την εποχή της δικτατορίας με τις απόψεις του σχετικά με τα τεκταινόμενα στα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Σχολιάζονται τα αιτήματα των φοιτητών και η αντιμετώπισή τους από τις Αρχές, χ.χ.

42. Handwritten draft during the dicatorship in which Xenophon Zolotas expresses his concern about the mounting tension at Greek universities and defends the demands of students (undated)

IATE/HABoG: A2S5Y2F51T10

43. Επιστολή του πρωθυπουργού της χούντας Κωνσταντίνου Κόλλια προς τον Ξενοφώντα Ζολώτα σχετικά με την αποδοχή της παραίτησης του δεύτερου από τη θέση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, 11.8.1967

43. Letter from junta prime minister Konstantinos Kollias to Xenophon Zolotas accepting the latter's resignation, 11 Aug. 1967

IATE/HABoG: A2S6Y2F104T2

44. Ημερήσια Διαταγή 70-Εγκύκλιος 69. Λόγος του Ξενοφώντος Ζολώτα προς το προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος εν όψει της παραίτησής του, 5.8.1967

44. Order of the Day 70-Circular No. 69, with a farewell letter from Xenophon Zolotas to the Bank's personnel after his resignation, 5 Aug. 1967

IATE/HABoG: A1S12Y5F59

45. Τραπεζογραμμάτια της Τράπεζας της Ελλάδος που φέρουν την υπογραφή του Ξενοφώντος Ζολώτα ως Διοικητή

45. Banknotes issued by the Bank of Greece bearing the signature of Governor Xenophon Zolotas

ΤτΕ-Νομισματικές Συλλογές/BoG-Numismatic Collections:
BG-57647/1976, BG-58674/1976,
BG-14345/1976, BG-58/1992, BG-33530/1976,
BG-67/2013, BG-1001/1975, BG-148/1992,
BG-82/2013, BG-315/1986, BG-73/2013,
BG-101/1980, BG-101/1981

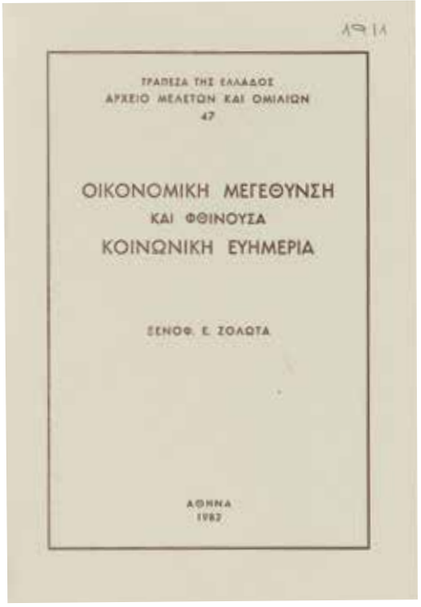

46. Μονογραφία του Ξενοφώντος Ζολώτα με τίτλο *Οικονομική μεγέθυνση και φθίνουσα κοινωνική ευημερία* στα ελληνικά, αγγλικά και ρωσικά. Έτος πρώτης κυκλοφορίας: 1981

46. Xenophon Zolotas' monograph titled *Economic growth and declining social welfare* in Greek, English and Russian. Year of first publication: 1981

IATE/HABoG: A2S4Y2F17T1, A2S4Y2F18T1, A2S4Y2F19T1

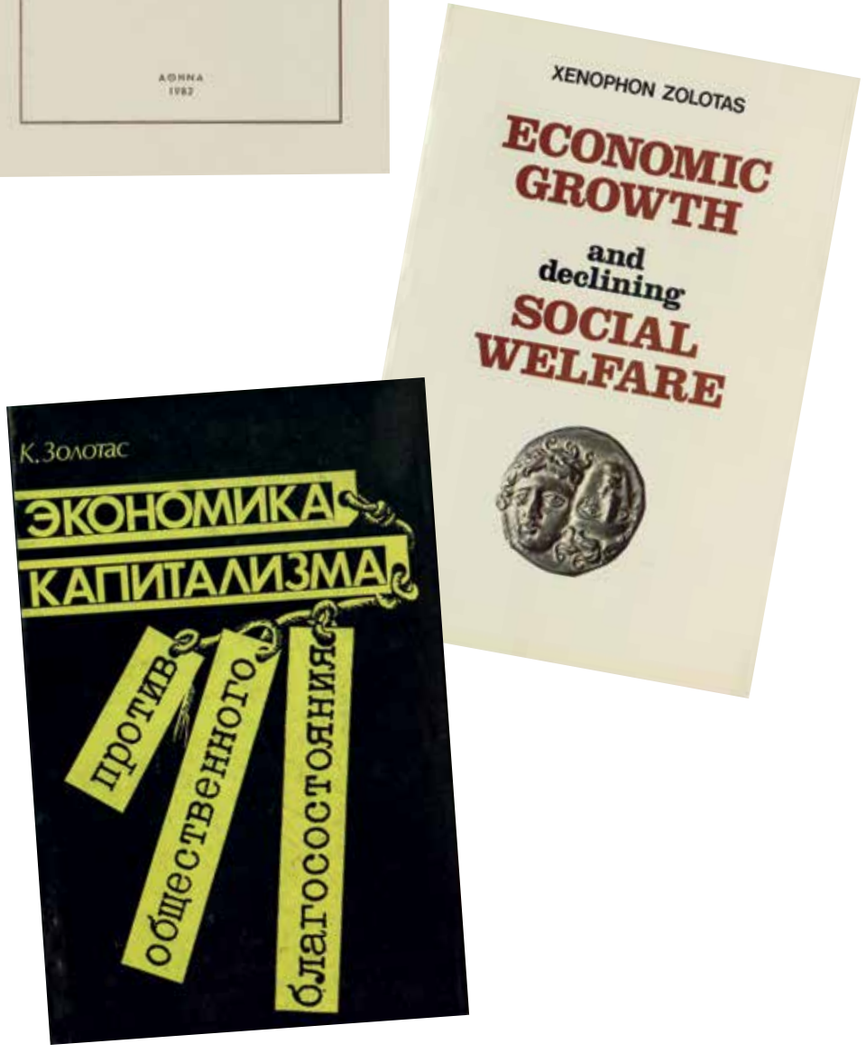

July 15, 1979

THE GREEK TRIBUNE

EEC Membership Beneficial for them and us

Interview with the Governor of the Bank of Greece, Professor Xenophon Zolotas.

The economic benefits will be considerable when Greece becomes a full member of the Common Market — not only for Greece, but also for the Community, according to the Governor of the Central Bank, Prof. Xenophon Zolotas, interviewed recently by 'Vima', the Lambrakis Group morning daily.

After long and laborious negotiations which lasted two and a half years, the Greek Government and representatives of the nine EEC countries met in Athens on Mar 28, 1979 in Athens where they signed the texts of the Accession Treaty, with the prospect of full membership beginning on January 1, 1981.

In his interview with 'Vima', Prof. Zolotas did not conceal the fact that negotiations on entry had their difficult moments and that 'serious difficulties' had arisen. These, however, had been successfully dealt with by the Prime Minister, Mr Caramanlis.

"It was not only as a politician who directed his country towards the European Economic Community", Prof. Zolotas explained, "or as the brain behind the entry negotiations, but as the man with all the authority and force of his personality and by his personal intervention at difficult moments, that Mr Caramanlis succeeded in overcoming the serious difficulties which arose in the course of negotiations and in pressing the Nine into real concessions."

Prof. Zolotas has long maintained that the economic benefits of Greece's entry will be considerable for both sides, and he reiterated this in the 'Vima' interview, since, as he said "usually it is only the advantages which Greece will gain from membership which are given attention."

Asked what Greece had to offer the Common Market, Prof. Zolotas replied: "Greece has much to offer in both the economic and the political sphere. It should be understood that Greece is not entering to become a burden on the Community. On the contrary, what we receive from the Community will be balanced by what we have to give."

It was this, he added, that had strengthened the arguments of the Greek negotiators in putting forward Greece's views and had given Greece the necessary stature in the eyes of the EEC "to face the Community and its member states as an equal."

Asked whether what Greece has to offer will strengthen her position in her future economic relations with the EEC, Prof. Zolotas replied that "I certainly will, and that 'Greece enters the EEC as an equal member and her opinion will have weight in the taking of community decisions."

When, in 1976, Prof. Zolotas examined on a previous occasion the specific advantages for the EEC of Greece's membership, he concluded that one of the real benefits for the Common Market will be the varied and largely untapped mineral wealth of Greece. This is a definite attraction for the Community, which is deficient in mining products and ores of which Greece has important reserves. With correct use of this great mineral wealth, Prof. Zolotas said then, Greece will gradually be able to supply a part of the EEC's demand for related products.

Greece is also in a geographical position to constitute a bridge between the Community and the Middle East and to promote community interests in the Arab countries.

Greece's large merchant fleet will also be of advantage to the EEC and will constitute an important factor in the development of the Community's external trade.

Another benefit for the Common Market is the fact that Greece buys more goods from the countries of the Community than she sells them.

— Q: "What are the economic opportunities which membership opens up for Greece?"

Prof. Zolotas: "Membership is the only correct choice for a country like Greece, which, being small and with a small population, has a limited domestic market.

We must not forget that the Greek economy is traditionally outward-looking, and that a large proportion of her population which lives and works abroad is a source of wealth for the country and contributes to our balance of payments. Thanks to the income and capital which flows into the country from Greeks living abroad, we have succeeded in making economic progress, especially during the post-war years, without coming up against balance of payment problems. In these special circumstances, there was no other course than to encourage the specialization and external orientation of the Greek economy. Any other choice would have led us into economic isolation."

— Q: "Isn't it going too far to say that Greece could not exploit her economic potential in any other way?"

— Prof. Zolotas: "I believe that any other course would have placed obstacles in the way of economic development and social progress and would have made exceptionally difficult, if not impossible, the raising of the standard of living and the prosperity of the Greek people."

The Governor of the Central Bank was optimistic about the Greek businessman. "EEC membership", he said, "will give him the chance to penetrate and operate within the economies of the nine countries of the Community, when he has acquired freedom of movement and settlement there."

Here Prof. Zolotas mentioned the business acumen of the Greek and his adaptability and recalled that trade in the Black Sea and the Eastern Mediterranean was in Greek hands up to World War I, and that the tobacco trade in Germany was also largely in Greek hands. He added that the fur trade in Leipzig had belonged exclusively to Greeks and that England's foreign trade up to World War I had, to a large degree, been in the hands of Greeks also.

— Q: "What about the economic difficulties which will inevitably arise after entry? How shall we overcome them?"

— Prof. Zolotas: "I believe they can be dealt with."

— Q: "What guarantees have we of this?"

— Prof. Zolotas: "The guarantee is the dynamism and ability to adapt which the Greek economy has shown up to now."

— Q: "But those involved will need the guidance and protection of the State and it is generally admitted that public administration is not well enough organized to be able to meet these new needs and the opportunities which EEC membership will bring. Do you believe that there will be an improvement in public administration?"

— Prof. Zolotas: "I agree that where we really lag behind is in public administration and organization. I have said so myself repeatedly. In this area we must concentrate our efforts to achieve a rapid improvement. I believe that under the pressure of changed circumstances created by entry we shall be able to do this without exceptional difficulty. But in order to benefit from all the opportunities and possibilities which membership opens up, the state and the various organizations, and especially the private sector of the economy, must be willing to study in depth the problems we are likely to face in every area of the economy, and chiefly to identify the new opportunities that are being created and take steps to exploit them promptly."

At this point, Prof. Zolotas, called on everyone, including the State, to be alert "and to reexamine in the light of the new circumstances which are being created by EEC membership the system of State intervention and control, and to proceed rapidly and decisively to the abolition of the mass of disincentives, which hinder the smooth working of the machinery of the market, weaken our powers of competition, and have uncontrollable effects on investment and exports, creating obstacles to private enterprise."

Prof. Zolotas also urged cooperation on every side and at every level and "good sense" on the part of everyone.

"These things", he concluded "are obvious, if we are to be able to make use of the opportunities created for us. It is also necessary to maintain political normality and solution cohesion. Only on these conditions can we achieve the maximum from the benefits of membership for the good of the country and the prosperity of the Greek people."

Increased Oil Prices Bring Worse Inflation

Inflation in Greece is "showing its teeth", and threatens to reach 22%, which will be the highest rate of inflation since 1974.

The Greek Government 'froze' prices and nailed down business profits in spring, but the package of measures taken does not seem now, two and a half months later, to have been effective in combatting inflation.

The consumer price index towards the end of June had exceeded 11% which on an annual basis means over 18%.

The sixth-monthly index compiled monthly by the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) giving the progress of prices in its member countries, gives a year's forecast for Greece of an inflation rate of 25%.

This figure seems possible and realistic after the recent price increases in fuel, which, it is calculated, will add, directly and indirectly, 9% to the consumer price index. The result of this would be that the cost of living in Greece, given present conditions, would approach, and perhaps exceed, a 22% increase.

In an attempt to hold down prices and fuel imports and fuel consumption, the Greek Government is trying to reduce the rate of development for this year from the 6.5%-6%, which was planned at the beginning of the year to about 4%.

This cut-back is seen by the Government as unavoidable, and even desirable.

"The holding down of the rate of economic development is the Government's objective", the Minister of Economic Planning and Coordination, Constantine Mitsotakis, stated recently, and he went on to say that the measures taken to combat inflation and the restrictions imposed to save fuel "will have a beneficial effect on the economy generally."

Greece at 52 international exhibitions

Greece will take part in 52 general and specialized exhibitions in 1980. In 1979 it will have participated in 41.

The Ministry of Commerce, for the information of all who may be interested, has already drawn up a program of exhibitions and of official Greek representation at international fairs and exhibitions for the coming year.

New Law for Planned Housing Areas

A law recently passed by the Greek Parliament is causing turmoil in town planning and construction circles. This law provides entirely new regulations for planned housing.

The Government maintains that, as a result of this legislation, housing will be organized in accordance with international standards. Its critics believe that it will facilitate profiteering and openly favors Greek and foreign capital.

The positive aspect of this legislation is that it provides for the creation of housing areas organized in such a way as to provide for all the needs of the citizen. These areas will have a certain number of dwellings, but will also ensure the provision of social services through the erection of the necessary buildings or the preservation of open spaces.

The new law will also facilitate building redevelopment within existing cities so as to render possible the finding of space to supply the social needs of the inhabitants.

The negative side of the law is seen in the conditions which it lays down for the creation of these new housing areas, which can be fulfilled only by well established construction companies, who will thus be given the opportunity to follow profiteering policies unchecked.

The many small technical companies which exist in Greece are already feeling the effect of the new law. The new legislation also provides for expense on the part of the inhabitants of those areas where it is decided to go ahead with reconstruction. Some owners of land or buildings will be obliged to contribute a sum of money or a piece of land to facilitate the creation of installations for social purposes.

The law does, however, offer a solution to a problem which has caused distress to those Greeks who at different times have been crammed into inhuman and disorganised cities, where gradually all the open space has been taken up by concrete apartment blocks.

47. Άρθρο της εφημερίδας *The Greek Tribune* με τίτλο "EEC Membership – Beneficial for them and us" σχετικά με συνέντευξη του Ξενοφώντος Ζολώτα για τα οφέλη από την ένταξη της Ελλάδας στην Κοινή Αγορά τόσο για τη χώρα όσο και για την ΕΟΚ, 15.7.1979

47. Article in the newspaper *The Greek Tribune* titled "EEC Membership – Beneficial for them and us" reporting on an interview in which Zolotas explained the mutual benefits for the EEC and Greece from Greece's participation in the Common Market, 15 July 1979

IATE/HABoG: A2S1Y6F39T1

24 ΩΡΕΣ Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ ΔΕΚΑ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ k. ΚΩΝ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

Ἱστορική ἡμέρα ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

10

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ, ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΗΓΕΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝΝΕΑ

Καλῶς ἤλθες Ἑλλάδα!

Ὁ Γάλλος Πρόεδρος κ. ντ' Ἐσταίν

Ο ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΗΣΟΥΣ

Νέο κεφάλαιο γιά τήν Ἑλλάδα καί τήν Ε.Ο.Κ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗΣ:

Ὁ «ἄνθρωπός μας» στήν Κοινότητα...

48. Άρθρο στην εφημερίδα *Η Βραδυνή* με τίτλο «Καλώς ήλθες, Ελλάδα!» σχετικά με την επίσημη ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, 2.1.1981

48. Article in the newspaper *I Vradini* titled "Welcome Greece!" after Greece's formal accession to the EEC, 2 Jan. 1981

IATE/HABoG: A2S5Y4F50T21

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ / END NOTES

[1] Ο Ludwig Pohle (1869-1926) ήταν καθηγητής οικονομικών στα Πανεπιστήμια της Φραγκφούρτης και της Λειψίας με σημαντικό συγγραφικό έργο.

[2] Ο Karl Gustav Cassel (1866-1945) ήταν Σουηδός οικονομολόγος και καθηγητής οικονομικών στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης. Εισήγαγε την έννοια της ισοδυναμίας αγοραστικών δυνάμεων (purchasing power parity) στην οικονομική θεωρία.

[3] Ο Ανδρέας Ανδρεάδης (1876-1935) ήταν διακεκριμένος Έλληνας οικονομολόγος και μέλος της Ακαδημίας Αθηνών.

[4] Ο John Maynard Keynes (1883-1946) ήταν Άγγλος οικονομολόγος, μαθηματικός, καθηγητής πανεπιστημίου, συγγραφέας και ανώτατος κρατικός υπάλληλος. Ο Keynes θεωρείται ένας από τους ιδρυτές της μακροοικονομικής. Τη δεκαετία του '30 ο Keynes έφερε επανάσταση στην οικονομική σκέψη, ανατρέποντας παλαιότερες ιδέες.

[5] Ο Paul Anthony Samuelson (1915-2009) ήταν ο πρώτος Αμερικανός οικονομολόγος που τιμήθηκε με Νόμπελ Οικονομίας το 1970. Η Σουηδική Ακαδημία στη δήλωση της βράβευσης είχε αναφέρει ότι ο τιμηθείς «είχε προσφέρει περισσότερο από οποιονδήποτε σύγχρονο οικονομολόγο στην εξύψωση του επιπέδου της επιστημονικής ανάλυσης στην οικονομική θεωρία».

[6] Το σύστημα του Bretton Woods προσδιόριζε σταθερές ισοτιμίες μεταξύ των νομισμάτων των χωρών που συμμετείχαν σε αυτό. Ονομάστηκε έτσι από την ομώνυμη Νομισματική και Χρηματοοικονομική Διάσκεψη που έλαβε χώρα στο Bretton Woods του New Hampshire των ΗΠΑ το 1944, στην οποία συμμετείχαν οι 44 συμμαχικές δυνάμεις που είχαν νικήσει στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το σύστημα σταθερών ισοτιμιών του Bretton Woods ίσχυσε έως και το 1971.

---

[1] Ludwig Pohle (1869-1926) was a professor at the Universities of Leipzig and Frankfurt and an influential author in the field of economics.

[2] Karl Gustav Cassel (1866-1945) was a Swedish economist and professor of economics at Stockholm University. He introduced the concept of purchasing power parity in economic theory.

[3] Andreas Andreadis (1876-1935) was a prominent Greek economist and member of the Academy of Athens.

[4] John Maynard Keynes (1883-1946) was a British economist, mathematician, university professor, writer and senior government official. He is considered one of the founders of macroeconomics. In the 1930s, Keynes revolutionised economic thinking, overturning earlier conceptions.

[5] Paul Anthony Samuelson (1915-2009) was the first American economist to win the Nobel prize in economic sciences in 1970. Upon awarding him the prize, the Swedish Royal Academies stated that he had "done more than any other contemporary economist to raise the level of scientific analysis in economic theory".

[6] The Bretton Woods system, involving fixed exchange rates between the currencies of participating countries, was named after the Monetary and Financial Conference held at Bretton Woods, New Hampshire, USA in 1944. The Conference brought together representatives of the 44 allied nations in World War II. The Bretton Woods regime of fixed exchange rates remained in place until 1971.